

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2004

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä heinäkuuta 2004

N:o 679—682

SISÄLLYS

N:o		Sivu
679	Laki valtion eläkelain muuttamisesta	1891
680	Laki valtion perhe-eläkelain muuttamisesta	1914
681	Laki kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annetun lain kumoamisesta	1917
682	Laki valtion virkamieslain 35 §:n muuttamisesta	1918

N:o 679

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 5—12 momentti, 5 §:n 2, 4, 5 ja 7 momentti, 9 §:n 6 momentti, 9 c §, 10 §:n 2 momentti sekä 11, 19 ja 27 §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 5 momentti ja 27 § laissa 625/2000, 1 §:n 6 ja 7 momentti laissa 333/1986, 1 §:n 8 momentti ja 9 §:n 6 momentti laissa 1671/1995, 1 §:n 9—12 momentti laissa 775/2001, 5 §:n 2 momentti laissa 1153/1997, 5 §:n 4 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 ja 19 § laissa 1528/1993, 5 §:n 5 momentti laissa 902/1979, 5 §:n 7 momentti laissa 215/1979, 9 c § laeissa 103/1989 ja 1006/2002 sekä mainituissa laeissa 1528/1993 ja 775/2001,

muutetaan 1 §:n 3 ja 4 momentti, 2 §, 3 §:n 3 ja 4 momentti, 3 a §:n 1 momentti, 4 §, 5 §:n 1 ja 8 momentti, 5 a, 5 b, 6, 7 ja 7 a—7 e §, 8 §:n 1 ja 2 sekä 5 ja 6 momentti, 9 §:n 2 ja 4 momentti, 9 a §:n 1 ja 2 momentti, 9 b §, 9 d §:n 1, 3 ja 5—7 momentti, 10 §:n 1, 4—7, 9 ja 10 momentti, 10 a, 10 b ja 12 §, 13 §:n 1 momentti, 14 §:n 4 momentti, 15 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 15 a §:n 1—6 momentti, 16, 16 a ja 16 b §, 17 b §:n 2, 3 ja 7 momentti, 18 §, 18 a §:n 1 momentti, 18 b §:n 1 momentti, 18 c §:n 2 ja 3 momentti, 18 d, 18 e ja 20 §, 26 §:n 2 momentti, 26 a §:n 2 momentti ja 28 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentti, 4 §, 8 §:n 5 momentti, 10 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti ja 15 §:n 2 momentti mainitussa laissa 1528/1993, 1 §:n 4 momentti sekä 8 §:n 1 ja 6 momentti mainitussa laissa 1153/1997, 2 § osaksi laeissa 793/1968 ja 21/1989 sekä mainituissa laeissa 103/1989, 1528/1993, 1671/1995, 1153/1997 ja 775/2001, 3 §:n 3 ja 4 momentti, 5 §:n 8 momentti, 7 a ja 7 e §, 9 §:n 2 ja 4 momentti, 10 §:n 4 momentti ja 15 a §:n 6 momentti mainitussa laissa 1671/1995, 3 a §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentti ja 17 b §:n 7 momentti laissa 1184/2003, 5 §:n 1 momentti laissa 851/1971, 5 a § mainituissa laeissa 1528/1993 ja 1006/2002, 5 b § laissa 1231/1995 ja mainitussa laissa 1528/1993, 6 § laissa 1026/1982 sekä mainituissa laeissa 851/1971, 1528/1993, 1671/1995 ja 775/2001, 7 § mainituissa laeissa 1671/1995 ja 775/2001, 7 b § laissa 84/2001 ja mainitussa laissa 1671/1995,

HE 46/2004
StVM 15/2004
EV 112/2004

7 c § mainituissa laeissa 1671/1995 ja 1184/2003, 7 d § mainituissa laeissa 1153/1997 ja 775/2001, 8 §:n 2 momentti mainitussa laissa 775/2001, 9 a §:n 1 ja 2 momentti laissa 1229/1999, 9 b § mainituissa laeissa 103/1989 ja 1528/1993, 9 d §:n 1 momentti mainituissa laeissa 103/1989, 1528/1993 ja 625/2000, 9 d §:n 3 ja 5—7 momentti, 10 §:n 5—7, 9 ja 10 momentti sekä 14 §:n 4 momentti mainitussa laissa 1006/2002, 10 a § laissa 1175/1996 sekä mainituissa laeissa 1528/1993, 1671/1995 ja 775/2001, 10 b § mainituissa laeissa 103/1989, 1528/1993 ja 1229/1999, 12 § laissa 638/1994 sekä mainituissa laeissa 1528/1993 ja 1671/1995, 15 §:n 5 momentti laissa 381/2001, 15 a §:n 1, 3 ja 5 momentti laissa 326/1985, 15 a §:n 2 ja 4 momentti mainitussa laissa 103/1989, 16 § laissa 664/1976 ja mainitussa laissa 1671/1995, 16 a § laissa 414/1982, 16 b § mainituissa laeissa 381/2001 ja 1184/2003, 17 b §:n 2 ja 3 momentti mainitussa laissa 625/2000, 18 § laissa 656/2002 sekä mainituissa laeissa 326/1985, 103/1989, 1528/1993 ja 1671/1995, 18 a §:n 1 momentti laissa 91/1985, 18 b §:n 1 momentti, 18 c §:n 2 ja 3 momentti, 18 d ja 18 e § laissa 1217/2003, 20 § mainituissa laeissa 851/1971, 103/1989 ja 1229/1999, 26 §:n 2 momentti ja 26 a §:n 2 momentti mainitussa laissa 656/2002, sekä

lisätään lakiin uusi 1 a ja 5 c §, 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1180/1996 ja 939/1999 sekä mainituissa laeissa 1528/1993, 638/1994, 1153/1997 ja 775/2001, uusi 5 momentti, jolloin muutettu 5 ja 6 momentti siirtyvät 6 ja 7 momentiksi, 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 851/1971, 1671/1995 ja 1006/2002, uusi 8 momentti, 9 a §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1229/1999 ja 1006/2002, uusi 5 momentti, 10 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1528/1993, 638/1994, 1671/1995 ja 1006/2002, uusi 11 momentti, 17 b §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 625/2000 ja 1184/2003, uusi 8 momentti, 18 b §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1217/2003, uusi 7 ja 8 momentti, 26 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 656/2002, uusi 3 momentti ja 28 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 568/1975, uusi 3 momentti seuraavasti:

1 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna henkilönä pidetään myös eduskuntaan virka- tai työsuhteessa olevaa henkilöä sekä eduskunnan oikeusasiamiestä ja eduskunnan apulaisoikeusasiamiestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua virka- tai työsuhteesta käytetään tässä laissa nimitystä palvelus ja samassa momentissa tarkoitettua henkilöstä nimitystä edunsaaja. Vanhalla edunsaajalla tarkoitetaan tässä laissa edunsaajaa, joka oli 31 päivänä joulukuuta 1992 tämän lain piiriin kuuluvassa yhdenjaksoisessa palveluksessa ja jonka palvelus jatkuu yhdenjaksoisesti henkilökohtaiseen eläkeikään asti. Työkyvyttömyyseläketapauksessa palveluksen tulee jatkua yhdenjaksoisesti työkyvyttömyyden alkamiseen asti. Palveluksen katsotaan jatkuvan tätä momenttia sovellettaessa yhdenjaksoisesti, jos palveluksesta saatu työansio kunakin vuonna on yhteensä vähintään 6 000 euroa. Jos kuitenkin työansio jonakin vuonna jää alle 6 000 euron, tulee edunsaajan osoittaa, että palvelus on ollut katkeamatta voimassa. Jos vanhan edunsaajan

palvelus ei jatku edellä tässä momentissa tarkoitettulla tavalla yhdenjaksoisesti henkilökohtaiseen eläkeikään asti, häntä pidetään tätä lakia sovellettaessa uutena edunsaajana.

1 a §

Sen estämättä, mitä 1 §:n 4 momentissa säädetään, toiminnan kunnallistamisen yhteydessä valtion eläketurvan piiriin kuuluvasta palveluksesta kunnallisen eläkelain (549/2003) soveltamisalaan kuuluvaan palvelukseen siirrettyä edunsaajaa pidetään kunnallistamista edeltävän palveluksensa osalta 1 §:n 4 momentissa tarkoitettuna vanhana edunsaajana. Edellytyksenä on, että edellä mainittu edunsaaja oli 31 päivänä joulukuuta 1992 yhdenjaksoisessa valtion eläketurvan piiriin kuuluvassa palveluksessa ja että hänen tällainen palveluksensa jatkuu tämän lain 1 §:n 4 momentissa säädetyllä tavalla yhdenjaksoisesti kunnallistamiseen asti. Kunnallistamisen jälkeen kunnallisen eläkelain soveltamisalaan kuuluvan palveluksen tulee jatkua kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksessä säädetyllä tavalla yhdenjaksoisesti tässä laissa

tarkoitettua henkilökohtaista eläkeikää vastaavaan eläkeikään.

Kunnallisen eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka on myönnetty 5 a §:ää vastaavia säännöksiä soveltaen, rinnastetaan 5 a §:ää soveltaen myönnettyyn eläkkeeseen. Vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä on 8 §:n 1 momentissa säädettyjen edellytysten lisäksi, että kunnallisen eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus on päättynyt.

Edunsaaja, jolla on ollut valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (103/1989) voimaantulosäännöksessä tarkoitettu oikeus eläkeiän valintaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1999 ennen 1 päivää heinäkuuta 1989 voimassa olleiden säännösten mukaan ja joka on tehnyt tätä koskevan valintailmoituksen, säilyttää oikeutensa mainittuun eläkeikään edellyttäen, että hänen kunnallisen eläkelain soveltamisalaan kuuluva palveluksensa kunnallistamisesta lukien jatkuu yhdenjaksoisesti edellä 1 momentin viimeisessä virkkeessä tarkoitettuun eläkeikään asti. Valintailmoituksen tehneellä vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä olevaan palvelusaikaan rinnastetaan kunnallistamisesta lukien kunnallisen eläkelain soveltamisalaan kuuluva palvelus, joka vastaa edunsaajan ennen kunnallistamista valtiolla ollutta palvelua alemman eläkeiän mukaisessa tehtävässä.

2 §

Tämä laki ei koske:

- 1) palvelusta ajalta ennen sitä seuraavaa kalenterikuukautta, jona edunsaaja täyttää 18 vuotta;
- 2) palvelusta sen kalenterikuukauden jälkeen, jona edunsaaja täyttää 68 vuotta;
- 3) palvelusta, jonka perusteella on oikeus eläkkeeseen muun lain nojalla;
- 4) valtion palvelukseen ulkomailla otetun muun kuin Suomen kansalaisen palvelusta.

3 §

Valtiovarainministeriössä on valtion eläke-neuvottelukunta, jonka jäsenet valtiovarainministeriö määrää kolmeksi vuodeksi kerrallaan valtiovarainministeriön sekä valtion virkamiesten ja työntekijöiden edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Neuvottelukunnan tehtävänä on toimia yh-

teistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (651/1988) ja yhteistoimintasopimusten mukaisena neuvotteluelimellä, tehdä esityksiä, antaa lausuntoja sekä toimia neuvoa-antavana toimitelimenä eläkekysymyksissä. Neuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Valtiokonttorissa on työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta, jonka jäsenet valtiovarainministeriö määrää kolmeksi vuodeksi kerrallaan valtiovarainministeriön sekä valtion virkamiesten ja työntekijöiden edustavimpien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Neuvottelukunnan tehtävänä on työkyvyn arvioinnin ja kuntoutuskysymysten soveltamiskäytännön ohjaus ja seuranta. Neuvottelukunnan tehtävistä ja kokoonpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

3 a §

Jos edunsaaja on ollut sekä tämän lain että kunnallisen eläkelain, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (298/1966), Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) (julkisten alojen eläkelait) tai työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentin 1, 2 tai 10—13 kohdassa mainitun lain (yksityisten alojen eläkelait) mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa, valtiokonttori viimeisenä eläkelaitoksena:

- 1) antaa valtiokonttorin omasta päätöksestä ja muiden julkisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten (julkisten alojen eläkelaitos) päätöksistä sekä yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien työntekijäin eläkelain 10 d §:n 1 momentissa tarkoitettun eläkelaitoksen (yksityisten alojen eläkelaitos) päätöksistä päätös-yhdistelmän;
- 2) hoitaa päätösyhdistelmän mukaisten eläkkeiden maksamisen ja eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät; ja
- 3) käsittelee ja ratkaisee myös 6 §:ssä mainitun etuuden perusteella karttuneen eläkkeen.

4 §

Edunsaajalla on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 63 ja 68 vuoden iän täyttämisen välisenä aikana. Vanhuuseläkkeen myöntämisen edellytyksistä säädetään 8 §:ssä.

Vanhuuseläke myönnetään hakemuksesta varhennettuna aikaisintaan 62 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta siten vähennettynä kuin 10 a §:n 1 momentissa säädetään. Vanhuuseläke myönnetään lykättyinä 68 vuoden iän täyttämisen jälkeen siten korotettuna kuin 10 a §:n 2 momentissa säädetään.

Varhennettuun ja lykättyyn vanhuuseläkkeeseen sovelletaan muutoin, mitä tässä laissa säädetään vanhuuseläkkeestä.

5 §

Eläkkeeseen oikeuttavat palveluksesta saadut työansiot, jotka edunsaaja on ansainnut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta 68 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun mennessä. Eläkkeeseen eivät kuitenkaan oikeuta työkyvyttömyyden alkamisvuoden työansiot, jos työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä tuleva aika on luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi siten kuin 5 a §:ssä säädetään.

Valtiovarainministeriö voi yksittäistapauksissa valtion edun niin vaatiessa määrätä, että eläkeajaksi luetaan kokonaan tai osaksi aika, jota ei muutoin luettaisi eläkeajaksi, edunsaajan 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen, ei kuitenkaan 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeiseltä ajalta.

5 a §

Työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä luetaan eläkkeeseen oikeuttavaksi myös aika sen kalenterivuoden alusta, jona edunsaaja on tullut työkyvyttömäksi, sen kalenterikuukauden loppuun, jona edunsaaja täyttää 63 vuoden iän tai tätä alemman eläkeiän tai eroamisiän (*tuleva aika*). Edellytyksenä on kuitenkin, että edunsaajalla on työkyvyttömyyden alkamisvuoden ja sitä edeltäneen kymmenen kalenterivuoden aikana työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisia työansioita vähintään 12 566,70 euroa.

Tulevan ajan eläkkeen perusteena oleva

työansio (*tulevan ajan ansio*) määrätään niiden työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaisen työansioiden perusteella, jotka edunsaajalla on ollut työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana (*tarkasteluaika*). Tulevan ajan ansiota määrättäessä vuosityöansiot tarkistetaan 7 c §:n mukaisesti. Tulevan ajan ansio on tarkasteluaikana saatujen, näin tarkistettujen työansioiden summa jaettuna kuudellakymmenellä.

Tulevan ajan ansiota määrättäessä siihen luetaan myös tarkasteluaikaan kohdistuva 6 §:ssä mainitun etuuden perusteena oleva ansio tai työtulo tarkistettuna 7 c §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

Jos edunsaaja on tarkasteluaikana saanut työttömyysturvalain (1290/2002) mukaista peruspäivärahaa tai työmarkkinatukea tai työttömyysturvalain peruspäivärahan suuruisia työvoimapolitiittista koulutustukea tai koulutuspäivärahaa tai julkisesta työvoimapolitista annetun lain (1295/2002) mukaista perustukea, otetaan tulevan ajan ansiota määrättäessä työansiona huomioon 1 047,22 euroa jokaiselta täydeltä kuukaudelta, jolta mainittua etuutta on suoritettu. Vastaavalla tavalla otetaan huomioon myös sairausvakuutuslain mukainen päiväraha, jos se on myönnetty työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan suuruisena.

Jos tulevan ajan ansiota määrättäessä tarkasteluaikana edunsaajalla ei ole 3 ja 4 momentissa tarkoitettujen ansioiden lisäksi 2 momentissa tarkoitettuja työansioita, edunsaajalla ei ole oikeutta tulevan ajan eläkkeeseen.

Jos edunsaajan työansiot ovat tarkasteluaikana hänen vakiintunutta ansiotasoaan pienemmät alle kolmivuotiaan lapsen hoitamisen vuoksi ja tämän seikan johdosta hänen eläketurvansa olisi alentunut vähintään 20 prosenttia, käytetään sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, edunsaajan hakemuksesta 2 momentin mukaisena ansiona sitä työansiota, jota lapsenhoitoaika ei ole pienentänyt. Tällöin työansioita otetaan kuitenkin huomioon enintään viimeiseltä kymmeneltä vuodelta.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän pykälän soveltamisesta.

5 b §

Sen estämättä, mitä 5 a §:n 2 momentissa säädetään, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan huomioon myös työkyvyttömyyden alkamisvuoden ansiot sen kuukauden loppuun asti, jona edunsaaja on tullut työkyvyttömäksi, jos:

1) edunsaajalla ei ole tarkasteluaikana yhtenäkkään vuonna sellaisia työansioita, jotka 5 a §:n 2, 3 ja 6 momentin mukaan otetaan huomioon tulevan ajan ansiota määrättäessä; tai

2) edunsaajalla on 1 kohdassa tarkoitettuja työansioita vain työkyvyttömyyden alkamisvuonna tai sitä edeltävänä vuonna.

Jos edunsaaja on tullut työkyvyttömäksi ennen sen kalenterivuoden päättymistä, jona hän täyttää 23 vuotta, tarkasteluaika on sen estämättä, mitä 5 a §:n 2 momentissa säädetään, 18 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alkamisen ja sen kuukauden, jona edunsaaja on tullut työkyvyttömäksi, päättymisen välinen aika. Tällöin tulevan ajan ansio on tänä tarkasteluaikana saatujen, 7 c §:n mukaan tarkistettujen työansioiden summa jaettuna samaan ajanjaksoon sisältyvien kuukausien lukumäärällä.

Tämän lain alainen tulevan ajan ansio on sama suhteellinen osuus 5 a §:n 2, 3 ja 6 momentissa sekä edellä 1 ja 2 momentissa määritellystä tulevan ajan ansioiden yhteismäärästä kuin mikä tämän lain alaisten työansioiden osuus on työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien ja eläkesäännön mukaisten ansioiden yhteismäärästä 5 a §:n 2 momentin sekä edellä 2 momentin mukaisena tarkasteluaikana.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän pykälän soveltamisesta.

5 c §

Jos työkyvyttömyyseläkettä saaneelle edunsaajalle myöhemmin on suoritettava vanhuuden tai uuden työkyvyttömyyden perusteella eläkettä, eläkkeeseen oikeuttavaksi lasketaan myös aika, jolta hänellä oli oikeus saada aikaisempaa eläkettä. Eläkkeeseen oikeuttavaksi ei kuitenkaan lasketa aikaa, jolta 18 §:n 2 momentin mukaan ei ole oikeutta eläkkeeseen. Määrättäessä tämän lain mukais-

ta eläkettä työkyvyttömyyseläkkeen ajalta käytetään perusteena sitä suhteellista osuutta tulevan ajan ansiosta, joka vastaa tämän lain mukaisten työansioiden määrää työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien tai eläkesäännön mukaisten työansioiden yhteismäärästä.

Jos työkyvyttömyyseläkettä saaneelle edunsaajalle myöhemmin on suoritettava eläkettä sellaisen uuden työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin aikaisemman eläkkeen päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, tai jos eläke myönnetään saman sairauden, vian tai vamman perusteella kuin aikaisempi eläke, uusi eläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin aikaisempi eläke. Jos vanhuuseläke alkaa ennen kuin työkyvyttömyyseläkkeen päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, vanhuuseläke määrätään samojen perusteiden mukaan kuin työkyvyttömyyseläke.

Jos tämän lain mukaista kuntoutusrahaa saaneelle edunsaajalle myönnetään työkyvyttömyyseläke sellaisen työkyvyttömyyden perusteella, joka on alkanut ennen kuin kuntoutusrahakauden päättymisestä on kulunut kaksi vuotta, eläke määrätään niillä perusteilla, joiden mukaan se olisi määrätty, jos työkyvyttömyys olisi alkanut kuntoutusrahakauden alkaessa.

6 §

Eläkkeeseen oikeuttavat myös ne jäljempänä 1—9 kohdassa mainitut etuudet, jotka edunsaaja on saanut 18 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta eläketapahtumaa edeltävän vuoden loppuun mennessä. Edellytyksenä on, että edunsaajalla on ennen eläketapahtumavuoden alkua työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitetun eläkelain tai eläkesäännön mukaisia työansioita vähintään 12 566,70 euroa. Etuudet eivät kuitenkaan oikeuta eläkkeeseen siltä ajalta, jolta edunsaaja on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaista muuta kuin perhe-eläkettä. Tässä pykälässä tarkoitettu eläkeoikeus määräytyy etuuskien perusteena olevien työ- ja ansiotulojen mukaan seuraavasti:

1) äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempanrahan perusteena oleva sairausvakuutuslain (364/1963) mukainen työtulo;

2) vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen vuorottelukorvauksen perusteena oleva ansio;

3) työttömyysturvalain mukaisen ansioon suhteutetun päivärahan perusteena oleva ansio edellyttäen, että päivärahaa on saatu joko työttömyysturvalaissa tarkoitettuna palkan-saajana tai mainitun lain 1 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuna yrittäjänä, siltä osin kuin päivärahaa on saatu ennen 63 vuoden iän täyttämistä;

4) julkisesta työvoimapaalvelusta annetun lain mukaisen ansiotuen perusteena oleva ansio;

5) työttömyysturvalain 10 luvussa tarkoitettuna koulutuspäivärahan perusteena oleva ansio;

6) aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) mukaisen aikuiskoulutustuen perusteena oleva ansio;

7) työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön taikka kuntoutusrahain (611/1991) mukaisen kuntoutusrahan tai tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella myönnetyn ansionmenetyskorvauksen perusteena oleva työansio siltä ajalta, jolta etuus on maksettu edunsaajalle, ei kuitenkaan, jos kuntoutusraha on maksettu eläkkeen lisänä;

8) sairauspäivärahan ja erityishoitorahan perusteena oleva sairausvakuutuslaissa tarkoitettu työtulo siltä ajalta, jolta päiväraha on maksettu edunsaajalle;

9) tapaturma-, liikenne- tai sotilastapaturmavakuutusta koskevien säännösten mukaisen ansionmenetyskorvauksen perusteena oleva työansio siltä ajalta, jolta päiväraha on maksettu edunsaajalle, jos edunsaajalle ei makseta sairausvakuutuslain mukaista sairauspäivärahaa tämän ansionmenetyskorvauksen vuoksi.

Siltä ajalta, jolta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu etuus on maksettu edunsaajalle, eläkkeen perusteena on mainitun etuuden perusteena oleva työtulo korotettuna kertoimella 1,17. Ajalta, jolta etuus on maksettu työnantajalle, eläkkeen perusteena on mainitun etuuden perusteena oleva työtulo muunnettuna kertoimella 0,17. Jos kuitenkin etuus on ansiotulojen puuttumisen tai niiden vähäisyyden vuoksi maksettu vähimmäispäivära-

han suuruisena, eläkkeen perusteena on 523,61 euroa kuukaudessa. Jos etuus on työhön paluun vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, etuuden perusteena on edunsaajalle maksetun vähimmäispäivärahan määrä.

Eläkkeen perusteena on 75 prosenttia 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuna etuuden perusteena olevasta ansiosta ja 65 prosenttia 4—9 kohdassa tarkoitettuna etuuden perusteena olevasta ansiosta tai työtulosta.

Jos eläkkeensaajalla on oikeus eläkkeeseen kahden tai useamman työeläkelain mukaan, 1—3 momentissa mainituista ansioista karttuneen eläkkeen osan käsittelee ja ratkaisee 3 a §:ssä tarkoitettu viimeinen eläkelaitos tai jos viimeistä eläkelaitosta koskevia säännöksiä ei sovelleta, työntekijäin eläkelain 10 d §:n 1 momentissa tarkoitettu eläkelaitos tai jos edunsaajalla ei ole yksityisten eläkelakien mukaisia työansioita, se eläkelaitos, jossa eläketurva on järjestetty viimeisen ansiotyön perusteella. Vastuu näiden etuuksien perusteella karttuneesta eläkkeestä jaetaan eläkelaitosten kesken siten kuin työntekijäin eläkelain 12 §:n 1 momentin 6 kohdassa säädetään.

7 §

Eläkkeen perusteena olevaa työansiota määrittäessä otetaan huomioon palkka tai muu vastike, joka on maksettu tai sovitettu maksettavaksi korvauksena työstä. Tällainen vastike katsotaan eläkkeen perusteena olevaan työansioon kuuluvaksi myös silloin, kun sen suorittaa edunsaajalle työnantajan sijasta konkurssipesä, palkkaturvalaissa (866/1998) tarkoitettu palkkaturvasta huolehtiva viranomais tai muu maksaja (*sijaismaksaja*).

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna vastikkeena ei pidetä muun muassa:

- 1) työnantajalta saatua henkilökuntaetua;
- 2) virka- tai työmatkasta saatua päivärahaa tai muuta kustannusten korvausta;
- 3) työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 14 §:n 1 momentissa tarkoitettua odotusajan palkkaa;
- 4) työsopimuksen tai virkasuhteen päättämisestä maksettavaa korvausta tai muuta vahingonkorvausta;
- 5) edunsaajalle suoritettua ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisololo-

suhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annetussa laissa (651/1993) tarkoitettuja korvauksia ja muita etuuksia sekä ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella maksettavista korvauksista annetussa asetuksessa (652/1993) mainittuja paikalliskorotusta ja korvauksia.

Jos edunsaaja, joka on Suomen kansalainen, on ollut ulkomaanedustuksen virkamies, puolustusvoimista annetun asetuksen (667/1992) 64 §:ssä tarkoitettu virkamies, teknologian kehittämisskeskuksen ulkomaanyksiköissä työskentelevä toimihenkilö tai muu virkamies tai toimihenkilö, jonka palkkaukseen sovelletaan ulkomaanedustuksen virkamiehille paikallisten erikoisolosuhteiden perusteella suoritettavista korvauksista sekä muista etuuksista annettua lakia, lisätään eläkettä laskettaessa hänen 1 momentissa tarkoitettuun työansioonsa kalliinpaikanlisä, jollei se muutoin sisälly työansioon. Kalliinpaikanlisä lisätään sen suuruisena kuin se suoritettaisiin, jos edunsaajan toimipaikka olisi Helsingissä.

7 a §

Jos edunsaajalla on tämän lain alaisia ansioita vähintään kolmena perättäisenä kalenterivuotena ennen eläketapahtumavuotta kunakin vuonna vähintään 6 000 euroa, eläke karttuu eläketapahtumavuodelta eläketapahtumavuotta edeltäneen vuoden ansioista. Edellisen vuoden ansiot kerrotaan eläketapahtumavuoden alusta eläketapahtumakuukauden loppuun olevien kuukausien määrällä ja jaetaan luvulla 12.

Jos eläketapahtumavuotta edeltäneen vuoden ansiot kuitenkin poikkeavat kahden sitä edeltäneen vuoden keskiansioista yli 10 prosentilla, ei sovelleta, mitä 1 momentissa säädetään, vaan eläke karttuu eläketapahtumavuodelta eläketapahtumaan mennessä maksetuista tämän lain alaisista ansioista.

7 b §

Eläkettä laskettaessa kunkin vuoden työansioista vähennetään määrä, joka vastaa sanotulle kalenterivuodelle vahvistettua edunsaajan eläkemaxiprosenttia tai 53 vuotta täyttäneiden osalta korotettua maksua.

7 c §

Tässä laissa säädetty ansiorajat ja rahamäärät sekä eläkettä laskettaessa kunkin vuoden työansio tarkistetaan kertoimella, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,8 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,2 (*palkkakerroin*). Palkkakertoimena käytetään sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain työntekijäin eläkelain 7 b §:n nojalla vahvistamaa palkkakerrointa.

7 d §

Työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea korotetaan jäljempänä mainitulla kertoimella sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä eläkettä tai kuntoutustukea on maksettu yhteensä viideltä täydeltä kalenterivuodelta. Tämä kertakorotus lasketaan edunsaajalle myönnetyn tämän lain mukaisen eläkkeen määrän perusteella. Korotus määrätään sen mukaan, minkä ikäinen edunsaaja on korotusvuoden alussa siten, että iän ollessa 24—26 vuotta, korotusprosentti on 21. Korotusprosentti pienenee kutakin ikävuotta kohden 0,7 prosenttiyksiköllä. Iän ollessa yli 55 vuotta korotusta ei tehdä.

7 e §

Eläketurva sopeutetaan eliniän odotteen muutokseen vuoden 2009 jälkeen siten, että vanhuuseläkkeen alkaessa eläke muunnetaan edunsaajan 62 vuoden iän täyttämivuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella. Jos vanhuuseläke kuitenkin alkaa ennen 62 vuoden iän täyttämivuotta, vanhuuseläke muunnetaan eläkkeen alkamisvuodelle vahvistetulla elinaikakertoimella.

Kun työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 62 vuoden iässä tai sen jälkeen, eläke tarkistetaan edunsaajan 62 vuoden iän täyttämivuodeksi vahvistetulla elinaikakertoimella. Jos työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi ennen 62 vuoden iän täyttämivuotta, eläke tarkistetaan kuitenkin elinaikakertoimella, joka on vahvistettu sille vuodelle, jona eläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi.

Elinaikakertoimena käytetään sosiaali- ja terveysministeriön vuosittain työntekijäin eläkelain 7 h §:n nojalla vahvistamaa elinaikakerrointa.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä elinaikaker-toimen laskemisesta.

8 §

Vanhuuseläke myönnetään aikaisintaan 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, kuitenkin aikaisintaan eläkkeen hakemista seuraavan kuukauden alusta. Edellytyksenä on, ettei edunsaaja enää ole siinä virka- tai työsuhteessa, josta hän jää eläkkeelle. Jos eläkettä on haettu kolmen kuukauden kuluessa virka- tai työsuhteen päättymisestä, eläke myönnetään kuitenkin virka- tai työsuhteen päättymistä lähinnä seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Vanhuuseläkkeen aikaisista työansioista karttuneeseen eläkkeeseen on oikeus aikaisintaan 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta.

Oikeutta varhennettuun vanhuuseläkkeeseen tai osa-aikaeläkkeeseen ei ole edellä 4 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettulla edunsaajalla.

Jos edunsaaja on saanut tämän lain, kunnallisen eläkelain, Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 7 §:n 1 momentin 8 tai 9 kohdassa tarkoitettua eläkesäännön, Suomen Pankin eläkesäännön, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain tai ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain (521/1969) nojalla myönnetyn taikka Ahvenanmaan maakunnan varoista soveltuvin osin valtion eläkesäännösten mukaisesti suoritettavaa eläketurvaa koskevan lainsäädännön nojalla myönnetyn vanhuuseläkkeen, joka on karttunut 31 päivään joulukuuta 1994 saakka 11/60 prosenttia eläkeajaksi luetulta kuukaudelta, hänellä on palveluksen päätyttyä oikeus tämän lain mukaiseen vanhuuseläkkeeseen riippumatta siitä, onko hän saavuttanut eläkeikänsä.

Jos edunsaaja on saanut 6 momentissa mainittujen säännösten tai määräysten perusteella varhennetun vanhuuseläkkeen, joka on karttunut 31 päivään joulukuuta 1994 saakka 11/60 prosenttia eläkeajaksi luetulta kuukaudelta, tämän eläkkeen saamisen eläkeikää pidetään myös hänen tämän lain mukaisena eläkeikänsä.

9 §

Työkyvyttömyyseläke myönnetään toistaiseksi tai 3 momentissa tarkoitettuna kuntoutustukena määräajaksi. Kun työkyvyttömyyseläke myönnetään 1 momentin d kohtaa soveltaen, se myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osatyökyvyttömyyseläkkeenä sen mukaan kuin sen perusteena oleva eläke on myönnetty.

Edunsaajalla on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 ja 7 momentissa tarkoitettua työkyvyttömyyseläkkeen, silloin kun sitä haetaan osatyökyvyttömyyseläkkeenä, sekä 9 b §:ssä mainitun osatyökyvyttömyyseläkkeen myönnettävän työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Päätökseen saa hakea muutosta niin kuin 23 §:ssä säädetään. Myönteinen ennakkopäätös on valtiokonttoria sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työnantajan ja edunsaajan sopiman sitä pitemmän ajan kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Työkyvyttömyyseläkkeen aikana ansaittuun eläkkeeseen on oikeus hakemuksesta aikaisintaan siitä ajankohdasta lukien, kun työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi, edellyttäen, ettei edunsaaja ole enää siinä virka- tai työsuhteessa, josta hän on siirtymässä eläkkeelle, tai siitä ajankohdasta, jona työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä myönnetään sellainen uusi eläke, johon ei sovelleta 5 c §:n 2 tai 3 momenttia.

9 a §

Ennen vuotta 1950 syntyneellä pitkäaikaisesti työttömällä edunsaajalla on oikeus saada työttömyyseläkettä 60 vuotta täytettyään siihen saakka kunnes hän täyttää 63 vuotta edellyttäen, että:

1) hänelle on 2 momentissa tarkoitettua eläketapahtumapäivää välittömästi edeltäneiden 15 kalenterivuoden aikana karttunut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen perustuvaa eläkettä yhteensä vähintään viideltä vuodelta; ansioiden perusteella karttumisaikaa otetaan tällöin huomioon siten kuin lyhytai-

kaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 4 §:n 4 momentissa säädetään;

2) hän esittää työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen todistuksen siitä, ettei hänellä ole enää oikeutta työttömyyspäivärahaan työttömyysturvalain 6 luvun 7 tai 9 §:n mukaan; ja että

3) hän esittää työvoimatoimiston todistuksen siitä, että hän on siellä työttömänä työnhakijana ja ettei hänelle voida osoittaa sellaista työtä, jonka vastaanottamisesta hän ei voi kieltäytyä menettämättä oikeuttaan työttömyysturvalain mukaiseen työttömyyspäivärahaan.

Työttömyyseläke on yhtä suuri kuin se tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke, joka edunsaajalle olisi myönnetty, jos hänellä eläketapahtumahetkellä olisi ollut oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen. Tulevan ajan eläkettä laskettaessa sovelletaan kuitenkin 5 a, 5 b, 7 ja 7 b §:ää sellaisina kuin mainitut lainkohdat ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004. Työttömyyseläkkeeseen ei kuitenkaan lisätä tulevan ajan eläkettä. Eläketapahtuman katsotaan sattuneen sinä päivänä, jona edunsaaja täyttää kaikki 1 momentissa tarkoitettut työttömyyseläkkeen saamisen edellytykset.

— — — — —
 Jos edunsaaja täyttää edellä tässä pykälässä säädetyt edellytykset 62 vuotta täytettyään, hänelle myönnetään vanhuuseläke siten kuin 10 a §:n 3 momentissa säädetään.

9 b §

Edellä 9 §:n 1 momentin b ja c kohdassa sekä 9 §:n 7 momentissa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke myönnetään joko täytenä eläkkeenä tai osatyökyvyttömyyseläkkeenä. Tällöin täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään edunsaajalle, jonka työkyvyn voidaan arvioida ainakin vuoden ajaksi alentuneen vähintään 3/5:lla. Jos työkyky on alentunut tätä vähemmän, mutta kuitenkin vähintään 2/5:lla, myönnetään eläke osatyökyvyttömyyseläkkeenä.

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruus määrätään 10 §:n 1, 4 ja 5 momentin mukaan. Osatyökyvyttömyyseläke on puolet täydestä työkyvyttömyyseläkkeestä.

9 d §

Oikeus saada osa-aikaeläkettä on osa-aikatyöhön siirtyneellä 58—67-vuotiaalla edunsaajalla edellyttäen, että:

1) hän ei saa tämän lain mukaista eläkettä, työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkettä tai muuta siihen verrattavaa työ- tai virkasuhteeseen tai yrittäjätoimintaan perustuvaa eläkettä;

2) hänellä on välittömästi ennen osa-aikaeläkkeen alkamista tämän lain piiriin kuuluvaa kokoaikaista palvelua yhdenjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta ja hänellä on ennen osa-aikaeläkkeen alkamisvuotta välittömästi edeltäneiden viiden kalenterivuoden aikana tämän lain alaisia työansioita kolmena kalenterivuonna vähintään 12 000 euroa vuodessa; kokoaikaisena palveluna pidetään sellaista työtä, jossa työansiot ovat vähintään 1 000 euroa kuukaudessa;

3) hänen palveluksensa työaika ja ansio on vähentynyt niin, että työansiot osa-aikatyössä ovat yhteensä vähintään 35 prosenttia ja enintään 70 prosenttia ennen vähentämistä hänellä olleesta vakiintuneesta ansiosta, kuitenkin vähintään 229,34 euroa kuukaudessa, jolloin työajan vähentyminen ei saa merkittävästi poiketa työansioissa tapahtuneesta vähenemisestä; sekä

4) hän ei ole yhdenjaksoisesti poissa työstä kuutta viikkoa pitempää aikaa, mihin ei lueta vuosilomaa tai muuta siihen verrattavaa aikaa eikä aikaa, jolta hän saa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

— — — — —
 Vakiintuneena ansiona pidetään osa-aikaeläkettä määrättäessä sitä 5 a §:ssä tarkoitettua tulevan ajan ansiota, jonka perusteella edunsaajan työkyvyttömyyseläke laskettaiisiin, jos edunsaaja osa-aikaeläkkeen alkamishetkellä olisi tullut työkyvyttömäksi.

— — — — —
 Valtioneuvoston asetuksella voidaan säättää, että 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua rahamääräisestä ansiorajasta ja 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista työajan vähentämistä koskevista edellytyksistä saadaan erityisestä syystä poiketa.

Oikeutta osa-aikaeläkkeeseen ei ole edunsaajalla, joka saa lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista osa-aikaeläkettä, jos se perustuu tämän lain

mukaista eläkettä varten eläkeajaksi luettavasta palveluksesta saatuun ansioon.

Jos edunsaaja on valtiollistamisen yhteydessä siirretty kunnallisesta tai yksityisestä palveluksesta valtion palvelukseen, otetaan 1 momentin 2 kohdassa mainittua kuuden kuukauden määräaikaa laskettaessa huomioon edunsaajan valtiollistamista edeltänyt kunnallinen tai yksityinen palvelus ja kolmen vuoden ansioissa myös ansiot kunnallisesta tai yksityisestä palveluksesta.

10 §

Eläkettä karttuu vuodessa tämän lain alaisista kunkin vuoden eläkkeen perusteena olevista työansioista:

1) 1,5 prosenttia sen kalenterikuukauden loppuun, jona edunsaaja täyttää 53 vuotta ja ajalta, jona eläkkeensaaja on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön mukaista työkyvyttömyys-, työttömyys- tai vanhuuseläkettä tai maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkettä, luopumiskorvausta tai luopumistukea taikka niitä vastaavaa ulkomailta maksettavaa eläkettä, sekä 6 §:ssä tarkoitettua eläkkeen perusteesta;

2) 1,9 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona edunsaaja täyttää 53 vuotta, sen kalenterikuukauden loppuun, jona edunsaaja täyttää 63 vuotta;

3) 4,5 prosenttia sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona edunsaaja täyttää 63 vuotta, ei kuitenkaan, jos edunsaaja saa tänä aikana eläkettä muuna kuin osa-aikaeläkkeenä.

Tulevan ajan eläke on 5 a §:ssä tarkoitettua tulevan ajan ansiosta:

1) 1,5 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan tuleva aika 50 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun;

2) 1,3 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin tuleva aika luetaan 50 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun väliseltä ajalta.

Ajalta, jolta edunsaaja on saanut työkyvyttömyyseläkettä, eläkettä karttuu työkyvyttömyyden alkamisvuoden alusta eläkkeen päättämiskuukauden loppuun 5 a §:ssä tarkoitettua tulevan ajan ansion perusteella siten kuin 5 c §:n 1 momentissa säädetään:

1) 1,5 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan aika 50 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun;

2) 1,3 prosenttia vuotta kohden siltä osin kuin eläkkeeseen luetaan 50 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alun ja 63 vuoden iän täyttämiskuukauden lopun välinen aika.

Osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä karttuu eläkettä siten kuin 1 momentissa säädetään.

Osa-aikaeläkettä saaneen edunsaajan työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään 1/8 prosenttia ja vanhuuseläkkeeseen 1/16 prosenttia jäljempänä säädetystä ansion alenemasta jokaiselta kuukaudelta, jolta edunsaaja on saanut osa-aikaeläkettä. Tällöin eläkettä määrätessä ansion alenema on se 10 b §:n 2 ja 3 momentin mukainen työansioden erotus, jonka perusteella edunsaajan osa-aikaeläke on ensimmäisen kerran laskettu. Jos osa-aikaeläkkeen rinnalla tehdystä osa-aikatyöstä karttuvaan eläkkeeseen luetaan mukaan tulevan ajan eläke, tulevalta ajalta eläke lasketaan 4 momentin 2 kohdan mukaisesti myös edellä tarkoitettua ansion alenemasta.

Tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään valtion palvelukseen ulkomailta otettuna työntekijänä toimimisen perusteella ulkomailta tuleva eläke tai sitä vastaava etuus, jonka kustannuksiin valtio on osallistunut, siltä osin kuin se perustuu samaan työansioon kuin tämän lain mukainen eläke.

Edellä 9 momentissa tarkoitettu eläkettä vastaava etuus vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä valtiovarainministeriön vahvistamien laskentaperusteiden mukaisesti.

Kun eläkekarttuma lasketaan kuukautta kohden, karttumisprosenttina käytetään 1/12 edellä 1, 4 ja 5 momentissa mainitusta määrästä.

10 a §

Jos vanhuuseläke myönnetään 4 §:n 2 momentin mukaisesti varhennettuna, eläkettä vähennetään 0,6 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkettä maksetaan ennen 63 vuoden iän täyttämiskuukautta seuraavan kuukauden alkua. Vähennys lasketaan eläkkeestä, joka edunsaajalle on karttunut eläkkeen alkamisajankohtaan mennessä.

Jos vanhuuseläke alkaa myöhemmin kuin 68 vuoden täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, korotetaan eläkettä 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolla eläkkeen alkaminen lykkääntyy.

Sen estämättä, mitä 4 §:n 2 momentissa ja edellä 1 momentissa säädetään, edunsaajalla, joka saa työttömyyspäivärahaa työttömyys-turvalain 6 luvun 9 §:n 2 momentin perusteella, on oikeus saada vanhuuseläke 62 vuoden iässä ilman varhentamisesta johtuvaa vähennystä.

10 b §

Osa-aikaeläkkeen määrä on, jollei 3 momentista muuta johdu, 50 prosenttia 9 d §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan määritellyn vakiintuneen ansiotulon ja työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesäännön piiriin kuuluvasta osa-aikaisesta ansiotyöstä saadun ansiotulon erotuksesta.

Jos edunsaajalla on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitetun lain tai eläkesäännön perusteella, tämän lain mukainen osa-aikaeläke on sama suhteellinen osuus 1 momentissa tarkoitetusta määrästä kuin tämän lain mukaisten työansioiden osuus on vakiintuneessa ansiossa huomioon otetuista niiden lakien mukaisista työansioista, joiden perusteella osa-aikaeläke myönnetään.

Osa-aikaeläkkeen enimmäismäärä on 75 prosenttia siitä työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti yhteensovitetusta eläkkeestä, joka edunsaajalle on karttunut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen lakien tai eläkesääntöjen sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan osa-aikaeläkkeen alkamisajankohtaan mennessä. Jos edunsaajalla on oikeus saada osa-aikaeläkettä myös muun lain tai eläkesäännön mukaan ja tässä tarkoitettu rajausta vähentää osa-aikaeläkettä, vähennys tehdään näiden lakien ja sääntöjen kesken vakiintuneessa ansiotulossa huomioon otettujen työansioiden suhteessa.

12 §

Tämän lain mukainen eläke yhteensovitaan vähentämällä eläkkeestä työntekijäin

eläkelain 8 §:n 1 ja 5 momentissa mainitut etuudet. Yhteensovitus tehdään soveltuvin osin työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti.

13 §

Edellä 12 §:ssä tarkoitettu yhteensovitus tehdään uudelleen soveltuvin osin työntekijäin eläkelain 8 a §:n mukaisesti.

14 §

Eläkkeen korotusta, jonka määrä on pienempi kuin 5,39 euroa, ei makseta. Edellä mainittua rahamäärää tarkistetaan vuosittain 7 c §:ssä säädetyllä palkkakertoimella.

15 §

Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä maksetaan, jollei 15 a §:n säännöksistä muuta johdu, sitä kuukautta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana oikeus eläkkeen saamiseen on syntynyt, vanhuuseläkettä kuitenkin aikaisintaan palkan saamisen päättymistä seuraavan kuukauden alusta. Työttömyyseläkettä maksetaan sitä kuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana edunsaaja täyttää 9 a §:n 1 momentissa tarkoitetut eläkkeen saamisen edellytykset. Jos edunsaaja on saanut 9 a §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun työvoimatoimiston todistuksen myöhemmin kuin kuukauden kuluessa 9 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun päivärahastodistuksen antamisesta, työttömyyseläkettä maksetaan työvoimatoimiston todistuksen antamista seuraavan kuukauden alusta. Tämän lain mukaista eläkettä ei kuitenkaan makseta siltä ajalta, jolta edunsaajalla on oikeus saada lain tai työehtosopimuksen taikka työsopimuksen mukaista irtisanomisaajan palkkaa tai sitä vastaavaa korvausta taikka jolle ajalle hänen muun sopimuksen tai järjestelyn perusteella työnantajalta saamansa taloudellinen etuus, lukuun ottamatta työnantajan järjestämää tai hankkimaa koulutusta, voidaan jaksottaa henkilön vakiintuneena pidettävän palkan perusteella.

Työkyvyttömyyseläkettä ei ilman pätevää syytä myönnetä takautuvasti pidemmältä ajalta kuin eläkkeen hakemista seuraavaa kuukautta edeltäneen vuoden ajalta eikä työttö-

myyseläkettä tai osa-aikaeläkettä pitemmältä kuin kuuden kuukauden ajalta ennen sen hakemista seuraavaa kuukautta.

— — — — —
 Jos vanhuuseläke tai täysi työkyvyttömyyseläke on ennen 12 tai 13 §:n mukaista yhteensovittua pienempi kuin 12,72 euroa kuukaudessa, valtiokonttori voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena. Jos valtiokonttori maksaa työkyvyttömyyseläkkeen kertasuorituksena, se maksaa samalla kertasuorituksena myös työkyvyttömyyseläkkeen jälkeen myönnettävän vanhuuseläkkeen. Kertasuoritus lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Kertasuorituksen saaneella ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman vuoksi oikeutta eläkkeeseen niiden palvelusten perusteella, joihin kertasuoritus perustui. Jos määräajaksi myönnetty työkyvyttömyyseläke on maksettu kertasuorituksena, voidaan eläkkeensaajalle kuitenkin myöntää eläke siltä ajalta, jonka hänen työkyvyttömyytensä määräajan jälkeen jatkuu. Mitä tässä momentissa säädetään eläkkeen kertasuorituksesta, sovelletaan 3 a §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään sisältyvien eläkkeiden yhteismäärään kuukaudessa.

15 a §

Täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan, jollei jäljempänä tässä pykälässä toisin säädetä, aikaisintaan sen kalenterikuukauden alusta, joka ensiksi seuraa sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitettun päivärahan ensisijaisuusajan eli 150 ensimmäisen suorituspäivän ja tämän jälkeisten sanotussa pykälässä tarkemmin määrättyjen viiden tai neljän täyden kalenterikuukauden jälkeen. Jos edunsaaja on täyttänyt 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitettun ensisijaisuusajan täyttymistä, eläke lasketaan työkyvyttömyyseläkkeenä, mutta myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lukien.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, täyttä työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan 15 §:n mukaisesti, jos eläkehakemus on tehty ennen kuin sairausvakuutuslain mukaisista päivärahaa on maksettu 1 momentissa mainituilta 150 ensimmäiseltä suorituspäivältä. Tällöin kuitenkin täyden työkyvyttömyys-

eläkkeen suorittamisen edellytyksenä on, ettei eläkehakemuksen tekemistä seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä tai, jos tänä aikana on haettu sairausvakuutuslain mukaisista päivärahaa, sen hakemista seuraavan kalenterikuukauden loppuun mennessä ole myönnetty vähintään kuukauden ajalta yhdenjaksoisesti maksettavaa päivärahaa, joka kohdistuu työkyvyttömyyden alkamisen jälkeiseen aikaan tai, jos tähän aikaan kohdistuva päiväraha-hakemus on hylätty, sen hylkäämisen jälkeiseen aikaan.

Jos osatyökyvyttömyyseläkkeenä myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä saavan edunsaajan työkyky muuttuu siten, että hänellä on oikeus saada täyttä työkyvyttömyyseläkettä, täyteen eläkkeeseen sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Työkyvyttömyyden jatkuessa työkyvyttömyyseläkettä suoritetaan tällöin osatyökyvyttömyyseläkkeenä täyden työkyvyttömyyseläkkeen alkamiseen saakka.

Jos täysi työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 1 momentin mukaisesti, suoritetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti 2 momentin mukaisesti tai osatyökyvyttömyyseläkkeenä ja samalta ajalta on maksettu päivärahaa sairausvakuutuslain mukaan, suoritetaan eläkettä vain siltä osin kuin sen määrä ylittää samalta ajalta maksetun päivärahan määrän.

Jos työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti, eläkettä ei makseta siltä ajalta, jolta edunsaaja on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainitun lain tai eläkesäännön taikka kuntoutusrahain mukaista kuntoutusrahaa tai ansionmenetyskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

16 §

Eläkkeen määrä tarkistetaan samalla tavoin kuin työntekijäin eläkelain 9 §:ssä säädetään työntekijäin eläkelain mukaisten eläkkeiden tarkistuksesta.

16 a §

Jos edunsaajalla on oikeus saada tapatur-

mavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa, tapaturmaeläkettä, liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta tai sotilasvammalakiin perustuvaa elinkorkoa, voidaan tämän lain mukainen eläke sen estämättä, mitä 12 §:ssä säädetään, suorittaa täysimääräisenä, kunnes päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron tai korvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu. Edunsaajan oikeus mainittuun päivärahaan, tapaturmaeläkkeeseen, elinkorkoon tai korvaukseen siirtyy valtiokonttorille eläkkeestä edellä mainitun suorituksen johdosta vähennettävää määrää vastaavalta osalta.

16 b §

Jos valtiokonttori on 3 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut yksityisten alojen eläkelain, kunnallisen eläkelain, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n mukaista eläkettä tai perhe-eläkettä, tai jos 3 a §:n 2 momentissa tarkoitettu eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaista eläkettä, valtiokonttori selvittää kustannukset eläkelaitosten välillä, perii eläkelaitokselta tai hyvittää eläkelaitokselle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan suorittaa myös ennakkoa. Eläkekustannukset peritään ja hyvitetään siten kuin eläketurvakeskus, kunnallinen eläkelaitos, evankelis-luterilaisen kirkon keskusrahasto, Kansaneläkelaitos ja valtiokonttori asiasta erikseen tarkemmin sopivat.

17 b §

Jos edunsaaja on saanut työttömyysturvalain mukaista työttömyyspäivärahaa, työmarkkinatukea tai koulutuspäivärahaa taikka julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaista koulutustukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, valtiokonttorin on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

Jos edunsaaja on väliaikaisesti saanut Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 23 §:n 1 momentissa tarkoitettun valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, valtiokonttorin on suoritettava takautuva eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos valtiokonttori jatkaa 23 §:n 1 momentissa tarkoitettun valituksen johdosta myönnettyä kuntoutustukea takautuvasti tai silloin, kun edunsaaja on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta valtiokonttori 24 §:n 3 momentin mukaisesti oikaisee aikaisemman päätöksen tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän tai oikaisupäätöksen jälkeen myöntää kuntoutustuella jatkoa takautuvasti.

Jos edunsaajalle myönnetään vanhuuseläke takautuvasti samalle ajalle, jolta hän on saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, maksetaan eläke sairausvakuutusrahastolle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun päivärahan määrää.

Eläke maksetaan 1—7 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, työttömyyskassalle, Kansaneläkelaitokselle, 4 momentissa tarkoitettulle toimielimelle, kunnalle tai sairausvakuutusrahastolle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty valtiokonttorille vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

18 §

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu vähintään vuoden ajaksi siten, että muutoksella on 9 b §:n 1 momentin mukaan vaikutusta eläkkeen suuruuteen, eläke tarkistetaan muutosta lähinnä seuraavan kuukauden alusta, jollei 15 a §:n säännöksistä muuta johdu.

Jos eläkkeensaajan työkyky on siinä määrin palautunut, ettei hän enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä, työkyvyttömyyseläke lakkautetaan työkyvyn palautumista seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien. Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen voidaan keskeyttää tai lakkauttaa, jos eläkkeensaaja

on ansiotyössä. Kuntoutusraha lakkautetaan, jos sen saaja on ilman pätevää syytä kieltäytynyt ammatillisesta kuntoutuksesta tai hän ilman pätevää syytä on keskeyttänyt tällaisen kuntoutuksen. Niinikään eläkkeen maksaminen voidaan keskeyttää, jos sen saaja ilman hyväksyttävää syytä ei ole suostunut valtiokonttorin määräämään ja kustantamaan tutkimukseen tai hoitoon.

Edunsaajan työkyvyn muuttumista tai palautumista arvioitaessa taikka työkyvyttömyyseläkkeen keskeyttämistä harkittaessa otetaan huomioon hänen työansioissaan tapahtuneet muutokset. Osatyökyvyttömyyseläkkeeseen ei ole oikeutta aikana, jolloin työansiot ovat enemmän kuin 60 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltävästä vakiintuneesta keskiansiosta eikä täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen aikana, jolloin työansiot ovat enemmän kuin 40 prosenttia mainitusta keskiansiosta eikä ansiorajan ylitys ole tilapäistä. Jos työansioita on vähintään 40 mutta enintään 60 prosenttia edellä mainitusta keskiansiosta, eläke tarkistetaan osatyökyvyttömyyseläkkeeksi. Jos työansioita on yli 60 prosenttia mainitusta keskiansiosta, työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai sen maksaminen keskeytetään.

Työkyvyttömyyseläke tarkistetaan, keskeytetään tai lakkautetaan eläkkeensaajan hakemuksesta tai valtiokonttorin aloitteesta 9 b §:n 1 momentissa ja edellä 1—3 momentissa säädettyin edellytyksin. Eläkettä ei kuitenkaan tarkisteta, keskeytetä tai lakkauteta pitemmältä ajalta kuin eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai valtiokonttorin tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä lähinnä seuraavaa kuukautta edeltävän vuoden ajalta. Jos sellainen työkyvyttömyyseläke lakkautetaan, jonka maksaminen on keskeytetty, eläke lakkautetaan keskeyttämisajankohdasta lukien.

Jos työkyvyttömyyseläke lakkautetaan tai kuntoutustuki päättyy, eläkettä voidaan työhön paluun tukemiseksi jatkaa osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruisena kuntoutustukena vuotta lyhyemmältäkin ajalta. Osatyökyvyttömyyseläke voidaan maksaa täytenä eläkkeenä 18 b §:ssä tarkoitetun kuntoutuksen ajalta.

Työkyvyttömyyseläke, joka on myönnetty 9 §:n 1 momentin d kohtaa soveltaen, lakkautetaan, sen maksaminen keskeytetään tai

maksettavaa määrää alennetaan, kuitenkin vain, jos eläkkeen myöntämisen perusteena olevaan eläkkeeseen nähden menetellään siten.

Osa-aikaeläke lakkautetaan, jos edunsaaja ei enää täytä 9 d §:ssä säädettyjä eläkkeen saamisen edellytyksiä. Jos työkyvyttömyys- tai työttömyyseläke myönnetään samalta ajalta, jolta on maksettu osa-aikaeläkettä, katsotaan osa-aikaeläke työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen osasuoritukseksi. Osa-aikaeläkettä saavan edunsaajan vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä on, että osa-aikatyö on päättynyt ja että hän ennen osa-aikaeläkkeen lakkaamista ja osa-aikatyön päättymistä on saavuttanut iän, jolloin hänellä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle. Jos edunsaaja täytettyään 68 vuotta edelleen jatkaa osa-aikatyötä, muutetaan osa-aikaeläke, sen estämättä mitä muualla tässä laissa säädetään, saman suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Edunsaajan lopettaessa osa-aikatyön maksetaan vanhuuseläkkeen lykkääntynyt osa siten korotettuna kuin 10 a §:n 2 momentissa säädetään ja lisätynä 10 §:ssä tarkoitetulla määrällä.

Jos osa-aikaeläke on 7 momentin mukaisesti lakkautettu, edunsaajalla on oikeus saada uudelleen osa-aikaeläkettä hänen täyttäessään 9 d §:ssä säädetty edellytykset. Jos osa-aikaeläke alkaa uudelleen kuuden kuukauden kuluessa aikaisemman osa-aikaeläkkeen päättymisestä, eläke myönnetään entisin perustein, jollei 13 §:n 2 momentista muuta johdu.

18 a §

Työttömyyseläke myönnetään toistaiseksi. Työttömyyseläkettä ei kuitenkaan makseta:

1) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja ulkomailla oleskelun tai muun vastaavan syyn johdosta ei voi ottaa vastaan työtä;

2) kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on ansiotyössä ansaiten vähintään 523,61 euroa kuukaudessa; eikä

3) sitä seuraavalta kalenterikuukaudelta, jonka aikana eläkkeensaaja on kieltäytynyt vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa 9 a §:n 1 momentissa tarkoitettua vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

— — — — —

18 b §

Edunsaajalla on oikeus saada työkyvyttömyyden estämiseksi tai työ- ja ansiokyvyn parantamiseksi tarkoituksenmukaista ammatillista kuntoutusta, jos:

1) asianmukaisesti todettu sairaus, vika tai vamma todennäköisesti aiheuttaa uhan, että hän tulee työkyvyttömäksi 9 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, tai häntä on pidettävä mainitussa lainkohdassa tarkoitetulla tavalla työkyvyttömänä; ja

2) edunsaajan eläkkeeseen sisältyvän 5 a §:ssä tarkoitetun tulevan ajan ansiot ovat vähintään 25 133,40 euroa, jos hän olisi tullut työkyvyttömäksi ajankohtana (*kuntoutustapahtumapäivä*), jona hakemus tehtiin tai jona edunsaajan kuntoutustarve on viimeistään selvitettävä kansaneläkelaitoksen järjestämistä kuntoutuksesta annetun lain (610/1991) 6 §:n mukaan; jos edunsaaja jo saa työkyvyttömyyseläkettä, edellytetään, että tulevan ajan ansiot ovat vähintään edellä mainitun rajamäärän suuruiset tai että eläkkeessä on otettu huomioon 5 a ja 5 b §:n mukainen tuleva aika sellaisena kuin lainkohdat ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004. Kuntoutustapahtumapäivä on kuitenkin kuntoutustoimenpidettä edeltävä päivä, jos kuntoutusta haetaan kuntoutustoimenpiteen jo alettua, tai sairausloman ensimmäinen päivä, jos edunsaaja on jäänyt sairauslomalle työ- tai virkasuhteessa ollessaan ja kuntoutustarve oli olemassa jo sairausloman alkaessa.

Edunsaajalla on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 1 ja 2 momentissa säädetyt ammatillisen kuntoutuksen edellytykset. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 23 §:ssä säädetään. Myönteinen ennakkopäätös on valtiokonttoria sitova, jos kuntoutussuunnitelma toimitetaan valtiokonttoriin yhdeksän kuukauden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun valtiokonttorissa on osallistuttava yhden tai useamman laillistetun lääkärin. Valtiokonttorin lääkäri voi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädettyjä

lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

18 c §

Jos edunsaaja on kokonaan estynyt tekemästä ansiotyötä ammatillisen kuntoutuksen vuoksi, kuntoutusraha on yhtä suuri kuin niiden työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen peruseläkkeiden yhteismäärä korotettuna 33 prosentilla, johon edunsaajalla olisi oikeus, jos hän olisi tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavasti työkyvyttömäksi 18 b §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna kuntoutustapahtumapäivänä. Jos hakijan työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien piiriin kuuluva työskentely jatkuu vielä sen jälkeen, kun hän on saanut päätöksen oikeudesta ammatilliseen kuntoutukseen, tässä momentissa tarkoitettuna ajankohtana pidetään kuntoutustoimenpiteen alkamista edeltävää päivää.

Jos edunsaaja ammatillisen kuntoutuksen aikana ansaitsee enemmän kuin puolet siitä eläkkeen perusteena olevasta palkasta, jonka perusteella 2 momentissa tarkoitetun eläkkeen tulevan ajan eläkkeenosa lasketaan, kuntoutusrahan määrä on puolet 2 momentissa tarkoitettuna täyden kuntoutusrahan määrästä.

18 d §

Kuntoutustukeen ja työkyvyttömyyseläkkeeseen maksetaan 18 b §:n 4 momentissa tarkoitettuna toimenpiteen kestoajalta kuntoutuskorotus.

Kuntoutuskorotus on 33 prosenttia kuntoutustuen tai työkyvyttömyyseläkkeen määrästä.

Kuntoutusrahasta, -korotuksesta ja -avustuksesta ja niiden saajasta on soveltuvin osin voimassa, mitä kuntoutustuesta tai työkyvyttömyyseläkkeestä taikka niiden saajasta säädetään. Kuntoutusraha, -korotus ja -avustus voidaan kuitenkin maksaa kuukautta lyhyemmältä ajalta.

18 e §

Kuntoutusrahaa voidaan maksaa harkinnanvaraisena kuntoutusavustuksena kuntoutuspäätöksen antamisen ja kuntoutuksen alkamisen väliseltä ajalta sekä kuntoutusjakso-

jen väliseltä ajalta. Kuntoutusavustusta maksetaan kuitenkin enintään kolmelta kuukaudelta kalenterivuotta kohden kummankin edellä mainitun syyn perusteella erikseen laskettuna, jollei sen maksaminen pitemmältä ajalta ole kuntoutuksen turvaamiseksi perusteltua. Harkinnanvaraista kuntoutusavustusta voidaan myöntää myös hoito- tai kuntoutussuunnitelman laatimista varten. Kuntoutusavustus on työkyvyttömyyseläkkeen suuruinen eikä siihen makseta kuntoutuskorotusta.

Kuntoutusrahaa saaneelle voidaan maksaa enintään kuudelta kuukaudelta harkinnanvaraista kuntoutusavustusta, jos tämä on hänen työllistymisensä kannalta erityisen tarpeellista. Tällöin kuntoutusavustus määritellään kertasuorituksena ja maksetaan yhdessä tai useammassa erässä. Kuntoutusavustusta ei kuitenkaan makseta ajalta, jolta edunsaajalla on oikeus työttömyysturvalain mukaiseen työttömyyspäivärahaan tai työmarkkinatukeen.

20 §

Työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iän tai tätä alemman eläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lukien, virkasuhteessa olevan eläkkeen saajan osalta kuitenkin viimeistään hänen saavuttaessaan eroamisikänsä. Tällöin osatyökyvyttömyyseläke muuttuu täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi. Työttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lukien. Työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi ei kuitenkaan sovelleta, mitä 7 e §:ssä säädetään. Jos työttömyyseläkettä määrättäessä on sovellettu 9 a §:n 2 momentin kolmatta virkettä, vanhuuseläkkeeseen lisätään tulevan ajan eläke. Vanhuuseläkkeeseen lisätään tulevan ajan eläke myös silloin, kun edellisessä virkkeessä tarkoitettu työttömyyseläke on 2 momentin nojalla muutettu työkyvyttömyyseläkkeeksi.

Jos eläkkeensaaja työttömyyseläkettä saadessaan tulee 9 a §:ssä tarkoitettulla tavalla työkyvyttömäksi, eläke muutetaan saman suuruiseksi työkyvyttömyyseläkkeeksi.

Jos eläkkeensaaja osatyökyvyttömyyseläkettä saadessaan tulee 9 a §:ssä tarkoitettulla tavalla työttömäksi, eläke muutetaan hakeuksesta työttömyyseläkkeeksi, joka alkaa

9 a §:n mukaisesti ja määräytyy samoin kuin siinä tapauksessa, että osatyökyvyttömyyseläke muutetaan täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi. Tällöin työttömyyseläkkeeseen ei kuitenkaan lisätä 9 a §:n 2 momentissa tarkoitettua tulevan ajan eläkettä, mutta työttömyyseläke määrätään vähintään mainitun osatyökyvyttömyyseläkkeen suuruiseksi. Jos työttömyyseläke myönnetään samalta ajalta, jolta on maksettu osatyökyvyttömyyseläkettä, katsotaan osatyökyvyttömyyseläke työttömyyseläkkeen osasuorituksiksi. Muutoin mainitusta työttömyyseläkkeestä on voimassa, mitä 15 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

26 §

Valtiokonttorilla on 1 momentin johdantokappaleessa tarkoitettulla tavalla lisäksi oikeus saada eläkkeen laskemista varten tiedot edunsaajille myönnettyistä 6 §:n 1 momentissa ja 5 a §:n 4 momentissa tarkoitetuista etuuksista näiden etuuksien myöntäjiltä. Tiedot on annettava valtiokonttorille sen määräämällä tavalla kultakin kalenterivuodelta seuraavan vuoden toukokuun loppuun tai muuhun valtiokonttorin kanssa sovittuun ajankohtaan mennessä.

Valtiokonttorilla ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada 1 ja 2 momentissa mainitut tiedot maksutta. Terveystieteiden ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulla ammattihenkilöllä on kuitenkin oikeus saada 1 momentin 2 kohdassa säädetyn tietojenantovelvollisuuden perusteella antamastaan lausunnosta kohtuullinen palkkio.

26 a §

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan valtiokonttorille työkykyänsä palautumisesta, ryhtymisestä ansiotyöhön ja kuntoutuksen keskeytymisestä.

28 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta.

Tässä laissa säädettyillä rahamäärillä tarkoitetaan summia, jotka vastaavat työnteki-

jäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

1. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005. Tämän lain 3 §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä elokuuta 2004.

2. Tätä lakia sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain tultua voimaan. Kuitenkin sellaiseen työkyvyttömyys-, työttömyys-, ja osa-aikaeläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on vuonna 2005, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Jos kuitenkin edunsaaja on täyttänyt 63 vuotta ennen vuonna 2005 alkavaa työkyvyttömyyttä, eläke lasketaan työkyvyttömyyseläkkeenä tämän lain voimaantullessa voimassa olevien säännösten mukaan, mutta myönnetään vanhuuseläkkeenä eläkkeen hakemista seuraavan kuukauden alusta lukien tai erityisestä syystä aikaisemmin, kuitenkin aikaisintaan työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta lukien. Jos kuitenkin edunsaaja täyttää 63 vuotta ennen sairausvakuutuslain 27 §:ssä säädetyn ensisijaisuusajan täyttymistä, eläke lasketaan työkyvyttömyyseläkkeenä tämän lain voimaantullessa voimassa olevien säännösten mukaan, mutta myönnetään vanhuuseläkkeenä 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta lukien, kuitenkin aikaisintaan vuonna 2005 tapahtuvaa työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta lukien. Vanhuuseläkkeeseen ei kahdessa edellisessä virkkeessä tarkoitetussa tilanteessa sovelleta, mitä 9 momentissa säädetään vanhuuseläkkeen muuntamisesta.

3. Sen estämättä, mitä tämän lain 7 a §:ssä säädetään, jos edunsaaja jää vuonna 2005 vanhuuseläkkeelle tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle palveluksesta, joka oli voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004, eläkettä määrätessä vuoden 2005 ansio lasketaan jäljempänä 4 momentissa säädetyllä tavalla vuoden 2004 loppuun päätetyn palveluksen eläkepalkan perusteella. Eläkepalkka korotetaan tämän lain 7 c §:n mukaisella palkkakertoimella vastaamaan vuoden 2005 tasoa ja kerrotaan 1 päivästä tammikuuta 2005 eläketapahtuma-kuukauden loppuun olevien kuukausien lukumäärällä. Jos edunsaajan eläketapahtuma sattuu vuonna 2006, 7 a §:n 2 momentin

mukaisessa vertailussa vuoden 2005 ansioita verrataan vuoden 2004 loppuun päätetyn palveluksen eläkepalkkaan. Vastaavasti vuonna 2007 eläketapahtumissa, vuoden 2006 ansioita verrataan vuoden 2005 ansioihin ja edellä mainittuun eläkepalkkaan.

4. Ennen tämän lain voimaantuloa alkanut ja lain voimaan tullessa jatkuva palvelus päätetään 31 päivänä joulukuuta 2004 ja siitä karttunut eläkeoikeus lasketaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan. Samoin ennen tämän lain voimaantuloa 10 a §:n mukaan työeläkelisään oikeuttavien etuuksien perusteella karttunut eläkeoikeus lasketaan soveltuvin osin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä työeläkelisän laskemisesta. Eläkettä myönnettäessä karttunut eläkeoikeus, joka lasketaan tämän sekä 5—10 momentin mukaisesti, korotetaan vastaamaan laskentahetkeä tämän lain 7 c §:n mukaisella palkkakertoimella.

5. Valtion eläkelain mukaan jokaiselta eläkejaksi luettavalta kuukaudelta 31 päivään joulukuuta 2004 mennessä karttunut osa eläkkeestä yhteensovitetaan, lukuun ottamatta 6 momentissa tarkoitettua lisäeläkeosuutta, muiden työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettujen peruseläkkeiden kanssa 31 päivänä joulukuuta 2004. Yhteensovitusraja on rajaprocentin osoittama määrä yhteensovitusperusteesta. Rajaprocentti määritetään kertomalla tavoitetasoprosentti 60 murtoluvulla, joka saadaan kaavasta, jossa päivinä laskettu aika edunsaajan 23 ikävuo- den täyttämispäivästä vuoden 2004 loppuun jaetaan päivien lukumäärällä 14 400. Rajaprocenttiin lisätään 1,5 prosenttiyksikköä jokaista sellaista vuotta kohden, jolla ammatillisen erityiseläkeiän valinnee edunsaajan eläkeikä alittaa 63 vuotta. Tällöin rajaprocentti voi kuitenkin olla enintään 60. Työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettut 31 päivään joulukuuta 2004 mennessä karttuneet peruseläkkeet lasketaan yhteen ja, jos näiden eläkkeiden yhteismäärä ylittää edellä tarkoitetun yhteensovitusrajan, valtion eläkelain mukaisesta eläkkeestä vähennetään määrä, joka on yhtä suuri osa ylitteestä kuin valtion eläkelain mukaisen eläkkeen määrä on

työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa mainittujen eläkkeiden yhteismäärästä. Muutoin yhteensovituksista tehtäessä noudatetaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

6. Jos edunsaajan palvelus jatkuu tämän lain 1 §:n 4 momentissa mainitulla tavalla yhdenjaksoisesti 15 momentissa tarkoitettuun henkilökohtaiseen eläkeikään tai työkyvyttömyyden alkamiseen asti, ajalta ennen vuotta 1995 karttunut, 1/6 prosentin karttuman kuukaudessa ylittävä eläkkeen osa (*lisäeläkeosuus*) lisätään eläkkeeseen 5 momentissa tarkoitettua yhteensovituksen jälkeen. Sen estämättä, mitä edellisessä virkkeessä säädetään, vuonna 1960 tai sen jälkeen syntyneellä edunsaajalla on oikeus lisäeläkeosuuteen, kun hän jää yhdenjaksoisesti palveluksesta tämän lain mukaiselle vanhuuseläkkeelle aikaisintaan 63-vuotiaana tai tämän lain mukaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle aikaisintaan 62-vuotiaana. Lisäeläkeosuus kertyy ajalta ennen vuotta 1995 karttuneesta valtion eläkelain mukaisesta palveluksesta myös tämän lain 1 a §:ssä tarkoitettulle edunsaajalle, jos 1 a §:ssä säädetty edellytykset palveluksen yhdenjaksoisuuden osalta täyttyvät, sekä 8 §:n 6 momentissa tarkoitettulle edunsaajalle, jos hänellä on oikeus kyseisessä lainkohdassa mainitun lain mukaiseen eläkkeeseen ja hän saa kyseisessä lainkohdassa mainitun lain perusteella oikeuden lisäkattumaan ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1995. Ennen vuotta 1940 syntyneen edunsaajan eläkkeeseen lisätään edellä tarkoitettu lisäeläkeosuus myös vuosien 1995 ja 2004 väliseltä ajalta. Lisäeläkeosuus voi olla enintään 6 prosenttia valtion eläkelain mukaisesta eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

7. Jos ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan yhteensovitetun 31 päivään joulukuuta 2004 mennessä karttuneiden eläkkeiden yhteismäärän ja 5 momentin sekä sitä vastaavan työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3, 5 ja 7—9 kohdassa mainittujen säännösten mukaisesti yhteensovitetun eläkkeiden ja muiden yhteensovituksessa huomioon otettujen työeläkkeiden yhteismäärän erotus on suurempi kuin edunsaajalle 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeen karttunut työeläkelakien mukainen eläke, eläkettä myönnettäessä eläk-

keeseen lisätään se määrä, jolla edellä tarkoitettu erotus ylittää 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeen karttuneiden eläkkeiden yhteismäärän. Jos yhteensovituksessa on otettu huomioon myös työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3, 5 ja 7—9 kohdassa tarkoitettu eläke, tämän lain mukaiseen eläkkeeseen tuleva lisä on sama suhteellinen osuus edellisessä virkkeessä tarkoitettulla tavalla lasketusta lisäyksen kokonaismäärästä kuin tämän lain mukainen eläke on näiden eläkkeiden yhteensovituksessa huomioon otetusta yhteismäärästä. Jos eläke myönnetään 9 momentin mukaisesti muunnettuna, eläkkeeseen tulevaa lisää määrättäessä käytetään vuoden 2004 loppuun mennessä karttuneiden eläkkeiden sijasta 63 vuoden ikään 9 momentissa säädettyyn tavoin muunnettuja eläkkeiden määriä.

8. Sellaisen 31 päivänä joulukuuta 2004 palveluksessa olevan edunsaajan, jolla on ollut valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (103/1989) voimaantulosäännöksen 2 momentissa tarkoitettu oikeus eläkeiän valintaan ja joka on tätä oikeuttaan käyttänyt, eläkkeen karttumisprosentti valtion eläkelain mukaan eläkeajaksi luettavien palvelusten osalta on 31 päivänä joulukuuta 2004 vähintään se suhteellinen osuus 60 prosentista, joka saadaan verrattaessa edunsaajalla 31 päivään joulukuuta 2004 mennessä kertynyttä valtion eläkelain mukaan eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa 30 vuoteen. Karttumisprosentti ei tällöin kuitenkaan voi ylittää edellä 5 momentissa tarkoitettua rajaprosenttia. Tämän momentin mukaisesti lasketun karttumisprosentin ja edunsaajan 31 päivään joulukuuta 2004 mennessä ansaitseman valtion eläkelain mukaisen eläkkeen karttumisprosentin välinen erotus lisätään edunsaajan eläkkeeseen siinä tapauksessa, että tämän momentin mukaisesti laskettu karttumisprosentti on suurempi. Tämän momentin mukaisesti lasketun karttumisprosenttiin sisältyy 6 momentissa tarkoitettu lisäeläkeosuus.

9. Jos ennen vuotta 1960 syntyneelle edunsaajalle myönnetään vanhuuseläke ennen 15 momentissa tarkoitettua henkilökohtaisen eläkeiän täyttämistä, muunnetaan ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1995 enintään 1/6 prosenttia kuukaudessa karttunut eläkkeen osa vastaamaan 63 vuoden eläkeikää jakamalla se muuntokertoimella 1,106. Mitä

edellä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi tai kun edunsaajalle myönnetään vanhuuseläke 9 a §:n 5 momentin mukaisesti. Eläkkeen muuntaminen tehdään ennen 5 momentissa tarkoitettua eläkkeiden yhteensovitusta. Jos ennen vuotta 1960 syntyneellä edunsaajalla on oikeus vanhuuseläkkeeseen 8 §:n 6 momentin mukaisesti ennen henkilökohtaista eläkeikänsä, hänen eläketurvaansa ei sovelleta, mitä edellä tässä momentissa säädetään.

10. Päätettäessä palvelus edellä 4 momentissa tarkoitettulla tavalla voidaan palveluksen eläkepalkka tarkistaa edunsaajan hakemuksesta taikka valtiokonttorin aloitteesta tämän lain voimaantullessa voimassa olleen valtion eläkelain 7 c §:ssä tarkoitettulla tavalla. Eläkepalkan tarkistaminen voidaan tehdä, jos eläkepalkka on alentunut poikkeuksellisen tai muun siihen rinnastettavan syyn takia ja sen vaikutus eläkepalkkaan on vähintään 7,5 prosenttia. Jos tulee selvitetyn, että eläkepalkka on poikkeuksellisesta syystä edellä tarkoitettulla tavalla korkeampi kuin vakiintunut työansio, voidaan eläkepalkkaa samalla tavoin alentaa. Sen estämättä, mitä valtion eläkelain 1 §:n 5 ja 6 momentissa, sellaisena kuin mainitut lainkohdat ovat voimassa 31 päivänä joulukuuta 2004, säädetään palveluksen päättymisestä, katsotaan sanotun palveluksen jatkuneen yhdenjaksoisesti tätä momenttia sovellettaessa. Poikkeuksellisesta syystä johtuva tämän lain voimaantullessa voimassa olleen valtion eläkelain 7 c §:n mukainen tarkistaminen voidaan tehdä myös aikaisemmin päättyneisiin palveluksiin. Tällöin poikkeuksellisen syyn vaikutus tulee olla mainitussa pykälässä säädetyn suuruinen ja sitä verrataan vuoden 2004 loppuun mennessä karttuneeseen kokonaiseläketurvaan. Jos palvelus on päätynyt ennen vuotta 1996, eläkepalkan harkinnanvarainen tarkistaminen voidaan tehdä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (1671/1995) voimaantulosäännöksen 6 momentin mukaisesti.

11. Jos edunsaaja jää valtion eläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle ennen 63 vuoden iän täyttämistä ja eläkkeeseen yhteensovitetaan työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1, 2 tai 10—13 kohdassa tarkoitettu eläke, hänen valtion eläkelain mukaiseen

eläkkeeseensä lisätään siihen saakka, kunnes hän saa oikeuden mainituissa lainkohdissa tarkoitettuun eläkkeeseen, korkeintaan kuitenkin 63 vuoden iän täyttämiseen saakka, se rahamäärä, jolla mainittujen eläkkeiden yhteensovitus on pienentänyt valtion eläkelain mukaisen eläkkeen määrää.

12. Jos edunsaaja tämän lain voimaantullessa saa työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3—5 tai 7—9 kohdassa mainittua eläkettä, edellä 5 momentissa tarkoitettua yhteensovitusta ei kuitenkaan tehdä.

13. Jos edunsaajalla on ennen tämän lain voimaantuloa sattuneen eläketapahtuman perusteella oikeus valtion eläkelain mukaiseen eläkkeeseen ja hänelle myönnetään tämän lain voimaantulon jälkeen työeläkelain perusteella karttunut eläke, jota ei ole yhteensovitettu ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleen työntekijäin eläkelain 8 §:n mukaisesti, tai tällaisen eläkkeen määrää muutetaan, edellä mainittu valtion eläkelain mukainen eläke yhteensovitetaan siten kuin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen valtion eläkelain 11—13 §:ssä säädetään. Tällöin valtion eläkelain mukaisesta eläkkeestä vähennetään yhteensovitusrajan ylittävistä osasta sama suhteellinen osuus kuin valtion eläkelain mukainen eläke on työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa mainittujen eläkkeiden yhteismäärästä. Edellä tarkoitettua yhteensovitusta tehtäessä ei kuitenkaan oteta huomioon eläkettä, joka on karttunut 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeen.

14. Sen estämättä, mitä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (103/1989) voimaantulosäännöksessä säädetään, sellaisella edunsaajalla, jolla on ollut mainitun lain voimaantulosäännöksen 2 momentissa tarkoitettu oikeus erityiseläkeiän valintaan ja joka on tätä oikeuttaan käyttänyt, on oikeus vanhuuseläkkeeseen valitsemassaan erityiseläkeiässä, jos edunsaajan palvelus jatkuu yhdenjaksoisesti kyseiseen eläkeikään asti. Tämän lain voimaantulosta lukien palvelus katsotaan yhdenjaksoiseksi, jos tämän lain 1 §:n 4 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät. Niissä tapauksissa, joissa edunsaaja on valinnan tehdessään ollut peruskoulun opettajan 60 vuoden erityiseläkeiän tehtävissä ja hän myöhemmin siirtyy erityisluokan-

opettajan 55 vuoden erityiseläkeiän tehtävään, josta hän aikoo jäädä 55-vuotiaana vanhuuseläkkeelle, hänellä on oikeus vanhuuseläkkeeseen kyseisessä eläkeiässä edellyttäen, että hänellä on vanhuuseläkkeelle jäädessään vähintään 30 vuotta valtion eläkelain mukaista palvelusaikaa ja että hän on toiminut luokkamuotoisessa perusopetuslain (628/1998) 17 §:n 2 momentissa tarkoitetussa opetustyössä vähintään 15 vuotta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan vastaavasti erityiskoulun rehtoriin.

15. Tämän lain 1 §:n 4 momentissa tarkoitettu henkilökohtainen eläkeikä on mainitussa lainkohdassa tarkoitettulla uudella edunsaajalla 65 vuotta. Mainitussa lainkohdassa tarkoitettun vanhan edunsaajan henkilökohtainen eläkeikä on 65 vuotta, jos hän on syntynyt vuoden 1959 jälkeen tai jos hänellä ei ole vuoden 1994 loppuun mennessä vähintään viittä vuotta valtion eläkelain mukaan eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa. Muiden kuin edellisessä virkkeessä tarkoitettujen vanhojen edunsaajien henkilökohtainen eläkeikä määräytyy vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavan palvelusajan perusteella seuraavasti:

Eläkeaikaa vähintään	Eläkeikä
30 vuotta	63 vuotta
25 vuotta	63 vuotta 4 kuukautta
20 vuotta	63 vuotta 8 kuukautta
15 vuotta	64 vuotta
10 vuotta	64 vuotta 4 kuukautta
5 vuotta	64 vuotta 8 kuukautta

16. Tämän lain 6 §:ää sovelletaan etuuteen 1 päivästä tammikuuta 2005 lukien.

17. Sen estämättä, mitä tämän lain 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, sellaiselle ennen vuotta 1950 syntyneelle tämän lain 1 §:n 4 momentissa tarkoitettulle vanhalle edunsaajalle, jolla on oikeus 55 vuotta täytettyään 2,0 prosentin karttumaan vuotta kohden ennen tämän lain voimaantuloa, karttuu eläkettä edelleen 2,0 prosenttia vuotta kohden tämän lain voimaantulosta lukien sen kalenterikuukauden loppuun, jona hän täyttää 63 vuotta.

18. Ennen vuotta 1947 syntyneellä sellaisella edunsaajalla, jolla oli tämän lain voi-

maan tullessa oikeus valtion eläkelain 8 §:n 2 momentin mukaan saada vanhuuseläke varhennettuna, on oikeus varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden varhentamista koskevien säännösten mukaan 15 momentissa tarkoitettun henkilökohtaisen eläkeiän täyttämiseen asti.

19. Sen estämättä, mitä tämän lain 4 §:n 2 momentissa säädetään, vuosina 1940—1959 syntyneellä edunsaajalla on oikeus saada vanhuuseläke varhennettuna aikaisintaan sitä kalenterikuukautta seuraavan kuukauden alusta, jonka aikana hän täyttää iän, joka on kolme vuotta alempi kuin hänen 15 momentissa mainittu henkilökohtainen eläkeikänsä. Tällöin eläkettä vähennetään 0,6 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkettä maksetaan ennen 63 vuoden iän täyttämiskuukautta seuraavan kuukauden alkua.

20. Sen estämättä, mitä tämän lain 4 §:n 2 momentissa säädetään, niillä edunsaajilla, joilla on työntekijäin eläkelain muuttamisesta annetun lain (634/2003) voimaantulosäännöksen 18—20 momentin mukaisesti oikeus siirtyä työntekijäin eläkelain mukaiselle eläkkeelle 62 vuotta alemmassa iässä, on oikeus valtion eläkelain piiriin kuuluvasta palveluksesta karttuneeseen vanhuuseläkkeeseen varhennettuna vastaavasta iästä, kuitenkin aikaisintaan 60 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Tällöin eläkettä vähennetään 0,6 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkettä maksetaan ennen 63 vuoden iän täyttämiskuukautta seuraavan kuukauden alkua.

21. Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, ennen vuotta 1944 syntyneellä edunsaajalla sekä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (1006/2002) voimaantulosäännöksen 4 momentissa tarkoitettulla vuosina 1944—1947 syntyneellä edunsaajalla on oikeus saada yksilöllistä varhaiseläkettä ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen valtion eläkelain 9 c §:n, 15 §:n 1 ja 2 momentin, 15 a §:n 2 ja 4 momentin, 18 §:n 2 ja 6—9 momentin, 20 §:n 4 momentin sekä mainitun voimaantulosäännöksen mukaan kuitenkin siten, että hänelle myönnetään 63 vuotta täytettyään vanhuuseläke. Yksilöllisen varhaiseläkkeen edellytyksenä oleva tulevan ajan oikeus määritellään ennen tämän lain

voimaantuloa voimassa olleen valtion eläkelain 5 a—5 b §:n mukaan. Eläkettä laskettaessa noudatetaan kuitenkin tämän lain työkyvyttömyyseläkettä koskevia 5 a ja 5 b §:n säännöksiä. Yksilöllinen varhaiseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iässä. Tällöin vanhuuseläkkeeseen ei kuitenkaan sovelleta 7 e §:ää.

22. Sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (1671/1995) voimaantulosäännöksen 9 momentissa tarkoitettuun edunsaajaan valtion eläkelain 10 §:n 1 ja 3 momenttia sellaisina kuin ne ovat voimassa mainitun lain voimaan tullessa. Mainittuun edunsaajaan ja valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (1229/1999) voimaantulosäännöksen 4 momentissa tarkoitettuun edunsaajaan sovelletaan valtion eläkelain 9 a §:n 2 momenttia sellaisena kuin se on voimassa valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (1229/1999) voimaan tullessa sekä valtion eläkelain 2 §:n 1 momentin 2 kohtaa, 5 §:n 4 momenttia, 5 a ja 5 b §:ää, 7 ja 7 a—7 c §:ää, 10, 11, 12 ja 19 §:ää, sellaisina kuin ne ovat voimassa ennen tämän lain voimaantuloa. Eläkettä vuoteen 2011 saakka laskettaessa sovelletaan indeksiä, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,5 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,5. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa indeksin kalentervuosittain.

23. Sen estämättä, mitä tämän lain 10 §:n 7 ja 9 momentissa säädetään, ennen vuotta 1947 syntyneen edunsaajan osa-aikaeläke ja sen jälkeen myönnettävä eläke määräytyvät ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan. Vuosina 1947—1951 syntyneen edunsaajan, joka on saanut osa-aikaeläkettä ensimmäisen kerran täytettyään 60 vuotta, vanhuuseläkkeeseen lisätään tämän lain 10 §:n 9 momentista poiketen 1/12 prosenttia kyseisessä lainkohdassa tarkoitettua ansion alenemasta jokaiselta kuukaudelta, jolta edunsaaja on saanut osa-aikaeläkettä.

24. Sen estämättä, mitä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (103/1989) voimaantulosäännöksen 3 momentissa säädetään, sellaisella edunsaajalla, jolla on ollut mainitun lain voimaantulosäännöksen 2 momentissa tarkoitettu oikeus erityiseläkeiän

valintaan ja joka on tätä valintaoikeuttaan käyttänyt, on oikeus osa-aikaeläkkeeseen aikaisintaan tämän lain voimaantulosta lukien. Edellytyksenä tällöin on, että edunsaaja täyttää valtion eläkelain 9 d §:n 1 momentissa säädettyt osa-aikaeläkkeen saamisen edellytykset. Jos mainitun edunsaajan osa-aikaeläke alkaa ennen kuin hän on täyttänyt valitsemansa erityiseläkeiän, sitä koskeva valinta raukeaa ja edunsaajaan sovelletaan valtion eläkelain yleisiä eläkeikänsäännöksiä.

25. Jos työkyvyttömyyseläke- tai työttömyyseläke on määrätty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaan, sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, eläkkeen aikana saaduista ansioista karttuu uutta eläkettä tämän lain 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisesti tämän lain voimaantulosta lukien, ja näin karttunut eläke myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen tai työttömyyseläkkeen muuttuessa vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä tai jos edunsaajalla oli oikeus eläkkeelle siirtyessään tätä alempan eläkeikään tai eroamisikään, tässä eläkeiässä tai eroamisiässä siten kuin tämän lain 20 §:n 1 momentissa säädetään. Mitä tämän lain 18 §:n 2—5 momentissa säädetään oikeudesta työkyvyttömyyseläkkeeseen sekä työkyvyttömyyseläkkeen lakkauttamisesta, keskeyttämisestä tai tarkistamisesta, sovelletaan myös työkyvyttömyyseläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on ennen tämän lain voimaantuloa.

26. Tämän lain 5 §:n 1 momentissa säädettyä 18 vuoden alaikärajaa sovelletaan vuoden 1986 jälkeen syntyneen edunsaajan työansioihin, jotka on ansaittu tämän lain tultua voimaan. Samassa lainkohdassa tarkoitettua 68 vuoden yläikärajaa sovelletaan edunsaajan työansioihin, jotka on ansaittu tämän lain tultua voimaan.

27. Tämän lain 5 a—5 c §:ää sovelletaan eläketapahtumaan, joka sattuu 1 päivänä tammikuuta 2006 tai sen jälkeen. Jos eläketapahtuma sattuu vuosina 2006—2009, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan vuoden 2004 työansiona huomioon vuosiansioksi muutettuna se eläkepalkka, jonka perusteella tulevan ajan eläkeosuus olisi laskettu, jos edunsaaja olisi tullut työkyvyttömäksi 31 päivänä joulukuuta 2004, ja vuoden 2005 työansiot otetaan huomioon siten kuin tämän lain 5 a ja 5 b §:ssä säädetään. Tällöin myös

tarkasteluaikana käytetään vastaavasti tulevan ajan ansion perusteena huomioon otettavien vuosien määrää. Jos eläketapahtuma sattuu vuonna 2010, otetaan vuoden 2005 työansiot huomioon siten kuin tämän lain 5 a—5 c §:ssä säädetään ja tarkasteluaika määrätään vastaavasti vuosien 2005—2010 perusteella. Kuitenkin tämän lain 18 b §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ansioedellytystä määrättäessä otetaan huomioon työansioita kuntoutustapahtumapäivää edeltävältä viiden kalenterivuoden ajalta.

28. Tämän lain 7 d §:n mukainen korotus myönnetään myös työkyvyttömyyseläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa. Tällöin korotus myönnetään sen tämän lain 7 d §:ssä tarkoitetun korotusprosentin mukaisesti, joka vastaa edunsaajan ikää vuoden 2010 alussa. Korotus myönnetään tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen 12 tai 13 §:n mukaan yhteensovitettuun eläkkeeseen. Jos perhe-eläke määrätään edellä tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen perusteella, korotus lisätään myös perhe-eläkkeeseen.

29. Sen estämättä, mitä eräistä valtion varoista suoritettavista eläkkeistä annetun lain (382/1969) 7 §:ssä säädetään siinä tarkoitetun siirrettävän eläkevastuun mukaisen eläkeoikeuden määräytymisestä, eläkevastuun siirtoa koskevan sopimuksen piiriin kuuluvan henkilön sanotun sopimuksen tarkoittaman eläkevastuun mukainen eläkeoikeus määräytyy samojen säännösten mukaan kuin virka- tai työsuhteessa valtioon olevalla henkilöllä.

30. Päätettäessä 4 momentin mukaisesti vuoden 2004 loppuun palvelusta sellaiselle edunsaajalle, joka on siirretty kunnan palvelussuhteesta valtion palvelukseen maistraattien, järjestäisyysoikeuksien ja kaupungin ulosottolaitoksen siirtämisestä valtion haltuun annetun lain (344/1976), kaupunginvankiloitten lakkauttamisesta annetun lain (346/1976), raastuvanoikeuksien ja kaupunkien syyttäjälaitoksen siirtämisestä valtion haltuun annetun lain (353/1976) tai lain poliisilain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta (51/1977) säännösten perusteella, luetaan valtion eläkelain mukaan eläkkeeseen oikeuttavaksi eläkejäksi myös kunnallisen eläkelain alainen palvelus, jos edunsaajalla on edellä

mainittujen lakien mukainen siirtymäetu voimassa vuoden 2004 lopussa.

31. Edunsaajan, joka on siirretty valtion palveluksesta taikka palveluksesta, jonka eläketurva määräytyi valtion eläkelain perusteella, kunnalliseen palvelussuhteeseen eräiden keskussairaalaapiirien kuntainliitolle siirtyvien valtion sairaaloiden henkilökunnan aseman järjestämisestä annetun lain (320/1965), sairaanhoitolaitosten henkilökunnan aseman järjestämisestä eräissä tapauksissa annetun lain (777/1966), yksityisten sairaanhoito- ja huoltolaitosten henkilökunnan aseman järjestämisestä laitoksen siirtyessä kunnan tai kuntainliiton omistukseen annetun lain (417/1968), Etelä-Hämeen keskusammattikoulun luovuttamisesta Hämeenlinnan seudun ammattikoulun kuntainliitolle annetun lain (18/1972), kansanterveyslain voimaantumasta annetun lain (67/1972), eräiden yksityisten laitosten henkilökunnan aseman järjestämisestä laitoksen toiminnan siirtyessä kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi (988/1975), valtion huoltolaitosten henkilökunnan aseman järjestämisestä laitoksen toiminnan siirtyessä kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi annetun lain (1060/1975), kansanterveyslaitoksen aluelaitoksen henkilökunnan aseman järjestämisestä aluelaitoksen tehtävien siirtyessä kunnan tai kuntainliiton hoidettavaksi annetun lain (1142/1983) tai henkilökunnan aseman järjestämisestä luovutettaessa Kätilöopiston sairaala Helsingin kaupungille käytettäväksi osana Helsingin kaupungin terveyskeskuksen toimintaa annetun lain (1057/1985) säännösten perusteella ja, jos kyseinen edunsaaja oli valinnut edellä mainittujen lakien säännösten nojalla valtion eläkelain mukaisen eläketurvan ja tämä valinta on voimassa vuoden 2004 lopussa, oikeus eläkkeeseen valtion eläkelain mukaan säilyy, jos hänen kunnallinen palvelussuhteensa jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

32. Jos edellä 6 momentissa säädetyn lisäeläkeosuuden säilyttänyt edunsaaja tulee työkyvyttömäksi ennen lisäeläketurvan mukaisen eläkkeeseen oikeuttavan henkilökohtaisen eläkeiän täyttämistä, mutta 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen, hänelle myönnetään vanhuuseläke. Vanhuuseläkkeeseen ei sovelleta, mitä 9 momentissa säädetään vanhuuseläkkeen muuttamisesta. Vanhuuseläke

myönnetään hakemusta seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien tai erityisestä syystä sitä aikaisemmin, kuitenkin aikaisintaan työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alusta lukien.

33. Mitä tämän lain 26 a §:ssä säädetään eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta, sovelletaan myös työkyvyttömyyseläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa, sekä yksilölliseen varhaiseläkkeeseen.

34. Vuonna 1940—1944 syntyneen edunsaajan, jolla ei ole oikeutta 6 momentin mukaiseen lisäeläkeosuuteen, edellä 5 momentissa säädetyllä tavalla määrättävää yhteensovitusrajaa korotetaan siten, että 1940 syntyneen edunsaajan yhteensovitusrajaan lisätään 5 prosenttiyksikköä ja lisättävä määrä pienenee kutakin syntymävuotta kohden yhdellä prosenttiyksiköllä niin, että 1945 syntyneelle edunsaajalle korotusta ei enää tehdä.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

35. Sen estämättä, mitä tämän lain 3 a §:n 1—5 momentissa säädetään, viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvat eläkelaitokset soveltavat, toinen eläkelaitos ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olevia säännöksiä ja toinen eläkelaitos vuoden 2005 alusta voimaan tulevia säännöksiä, elleivät eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta.

36. Tämän lain 16 §:ää sovelletaan myös eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa.

37. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

38. Tällä lailla kumotaan 9 päivänä joulukuuta 1966 annetun valtion eläkeasetuksen (611/1966) 1 §, sellaisena kuin se on asetuksessa 987/1971.

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

N:o 680

Laki

valtion perhe-eläkelain muuttamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain (774/1968) 5 §:n 1 momentti, 6 §, 7 §:n 3 momentti, 7 a §:n 1 momentti, 11 § ja 12 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 §:n 1 momentti laissa 1230/1999, 6 § laeissa 103/1990, 1530/1993, 693/1994 ja 992/1996, 7 §:n 3 momentti mainitussa laissa 1530/1993, 7 a §:n 1 momentti mainitussa laissa 103/1990, 11 § laeissa 665/1976 ja 1672/1995 ja 12 §:n 5 momentti laissa 626/2000, sekä

lisätään lakiin uusi 5 a ja 5 b §, sekä 25 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

5 §

Perhe-eläkkeen suuruus määräytyy edunjättäjän valtion eläkelain mukaisen vanhuuseläkkeen tai täyden työkyvyttömyyseläkkeen perusteella, jota hän sai kuollessaan. Tällöin edunjättäjän vanhuuseläkkeessä ei oteta huomioon 5 b §:n mukaista eläkkeen muuntoa. Jos edunjättäjän saama eläke oli sellainen valtion eläkelaisissa tarkoitettu työttömyyseläke tai saman lain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettu työkyvyttömyyseläke, johon ei ollut lisätty valtion eläkelain 9 a §:n 2 momentissa tarkoitettua tulevan ajan eläkettä, tämä eläkkeenosa lisätään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän eläkkeeseen. Niinikään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän eläkkeeseen lisätään edunjättäjän eläkkeellä ollessa ansaitsema uusi eläke. Jollei edunjättäjä saanut ensimmäisessä virkkeessä mainittua eläkettä, edunjättäjän eläkkeen määrä lasketaan siten kuin se olisi laskettu, jos hän olisi kuolinpäivänään tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oi-

keuttavassa määrin työkyvyttömäksi, jollei edunsaaja muuta selvitä.

5 a §

Jos valtion eläkelain 7 d §:ssä tarkoitettu kertakorotus ei sisältynyt edunjättäjän eläkkeeseen tai jos edunjättäjä ei ollut eläkkeellä kuollessaan, lisätään perhe-eläkkeen perusteeksi laskettavaan edunjättäjän työkyvyttömyyseläkkeeseen se kertakorotus, jonka edunjättäjä olisi saanut, jos työkyvyttömyyseläke olisi jatkunut valtion eläkelain 7 d §:ssä tarkoitettun ajan. Kertakorotus lisätään perhe-eläkkeeseen sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä edunjättäjän työkyvyttömyyseläke tai kuntoutustuki olisi jatkunut yhteensä viisi täyttä kalenterivuotta.

5 b §

Tämän lain mukainen leskeneläkkeenä suoritettava perhe-eläke muunnetaan eläkesovitusta tehtäessä kyseiselle vuodelle vah-

vistetulla valtion eläkelain 7 e §:ssä tarkoitettulla elinaikakertoimella.

6 §

Perhe-eläke yhteensovitetään saman edunjättäjän kuoleman johdosta suoritettavien muiden työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 ja 5 momentissa mainittujen etuuksien kanssa noudattaen soveltuvin osin työntekijäin eläkelain 8 §:n säännöksiä.

Myönnettäessä perhe-eläke sellaisen edunjättäjän jälkeen, joka oli valtion eläkelain 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu edunsaaja, on yhteensovitusraja kuitenkin seuraavan taulukon mukainen prosenttimäärä, joka määräytyy vuoden 1994 loppuun mennessä eläkeajaksi luettavan palvelusajan perusteella:

Eläke aika	Prosenttia
vähintään 16 vuotta	66
vähintään 13 vuotta	65
vähintään 10 vuotta	64
vähintään 7 vuotta	63
vähintään 3 vuotta	62
alle 3 vuotta	61

7 §

Jos leski ei saa 1 momentissa tarkoitettua eläkettä, lesken ansiotyöhön perustuvana eläkkeenä pidetään sitä eläkettä, joka hänelle olisi myönnetty, jos hän olisi tullut täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavassa määrin työkyvyttömäksi edunjättäjän kuolinpäivänä tai sinä päivänä, jona 2 momentissa tarkoitettu lapsi täyttää 18 vuotta. Näin menetellään myös vieraan valtion vastaavan etuuden osalta.

7 a §

Eläkesovituksessa vähennetään 5 ja 6 §:n mukaisesti määrättyä leskeneläkettä, jos lesken 7 §:ssä tarkoitettut ansiotyöhön perustuvat eläkkeet ylittävät eläkesovitusperusteen. Eläkesovitusperuste on 649,69 euroa kuukaudessa, jos edunjättäjän 5 §:n 1 momentin mukaisesti laskettu eläke ja työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien tai eläkesääntöjen mukaiset eläkkeet taikka niihin verrattavat työ- tai virkasuhteeseen perustuvat eläkkeet yhteensä ylittävät sanotun rahamäärän. Eläkesovitusperuste on sanottu-

jen eläkkeiden yhteismäärän suuruinen, jos yhteismäärä ylittää 324,77 euroa ja on enintään 649,69 euroa. Muussa tapauksessa eläkesovitusperuste on 324,77 euroa.

11 §

Tässä laissa säädetyt rahamäärät sekä perhe-eläkettä laskettaessa edunjättäjän kunkin vuoden työansio tarkistetaan kertoimella, jossa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,8 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,2 (*palkkakerroin*). Palkkakertoimenä käytetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella vuosittain työntekijäin eläkelain 7 b §:n nojalla vahvistettavaa palkkakerrointa.

Perhe-eläkkeen määrä tarkistetaan samalla tavoin kuin työntekijäin eläkelain 9 §:ssä säädetään työntekijäin eläkelain mukaisten eläkkeiden tarkistuksesta.

12 §

Perhe-eläkkeen maksamisesta kertasuorituksena noudatetaan soveltuvin osin valtion eläkelain 15 §:n 5 momentin säännöksiä. Niin ikään valtiokonttori voi maksaa kertasuorituksena 12,72 euroa pienemmän perhe-eläkkeen tai eläkkeen, joka sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 perusteella maksetaan Suomesta lapselle niiden etuuksien, joihin lapsella olisi oikeus Suomesta, ja lapsen asuinmaan myöntämien etuuksien erotuksena. Kertasuoritus lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

25 §

Tässä laissa säädetyillä rahamäärillä tarkoitetaan summia, jotka vastaavat työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitettun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

1. Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

2. Tätä lakia sovelletaan perhe-eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma sattuu tämän lain tultua

voimaan. Kuitenkin sellaiseen perhe-eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma on vuonna 2005, sovelletaan ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.

3. Jos eläkesovitus tulee tehtäväksi ensimmäisen kerran ennen vuotta 2004, käytetään tämän lain 7 a §:n 1 momentissa tarkoitettuna eläkesovitusperusteena vuonna 1990 649,69 euron asemesta 886,61 euroa, josta vähennetään 16,97 euroa kunakin seuraavana vuonna. Rahamäärät vastaavat 11 §:n 1 momentissa tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

4. Mitä valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksen 12 momentissa säädetään, sovelletaan myös myönnettäessä perhe-eläke sellaisen edunjäätäjän jälkeen, jonka saama eläke on määrätty ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Perhe-eläke yhteensovitetaan siten, kuin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleen

valtion perhe-eläkelain 8 §:ssä säädetään, kuitenkin niin, että valtion perhe-eläkelain mukaisesta eläkkeestä vähennetään yhteensovitusrajan ylittävistä osasta sama suhteellinen osuus kuin perhe-eläke on työntekijän eläkelain 8 §:n 4 momentin 3—5 ja 7—9 kohdassa mainittujen eläkkeiden yhteismäärästä. Myönnettäessä perhe-eläke sellaisen edunjäätäjän jälkeen, jonka eläke on määrätty tämän lain mukaisesti perhe-eläkkeen pohjana vuoden 2004 loppuun on valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksen 5 momentin mukaisesti yhteensovitettu edunjäätäjän eläke.

5. Tämän lain 11 §:n 2 momenttia sovelletaan myös perhe-eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma on sattunut ennen tämän lain voimaantuloa.

6. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Widenroos*

N:o 681

L a k i

kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä annetun lain kumoamisesta

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Tällä lailla kumotaan kuukautta lyhyempien valtion palvelussuhteiden eläketurvan järjestämisestä 11 päivänä joulukuuta 1997 annettu laki (1152/1997) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

N:o 682

L a k i**valtion virkamieslain 35 §:n muuttamisesta**

Annettu Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun valtion virkamieslain (750/1994) 35 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 604/1997, seuraavasti:

35 §
Virkamiesten yleinen eroamisikä on 68 vuotta.

Asetuksella voidaan säätää, että virassa, jonka laatu sitä vaatii, eroamisikä on yleistä eroamisikää alempi.

Virkamiehen virkasuhde päättyy ilman irtisanomista tai muuta virkasuhteen päättymistä tarkoittavaa toimenpidettä sen kuukauden

päättyessä, jonka aikana virkamies saavuttaa eroamisiän.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005 kuitenkin niin, että tuomarin oikeudesta pysyä siinä virassa, jossa eroamisikä on korkeampi kuin 68 vuotta, on voimassa, mitä siitä on säädetty valtion virkamieslain 75 §:ssä.

Naantalissa 30 päivänä heinäkuuta 2004

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*HE 46/2004
StVM 15/2004
EV 112/2004

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 679—682, 3 1/2 arkkia